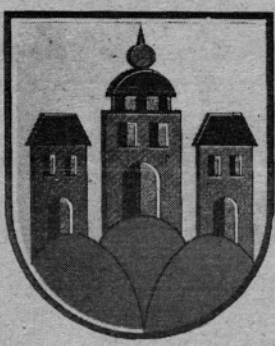

REČICA OB SAVINJI

MOZIRJE

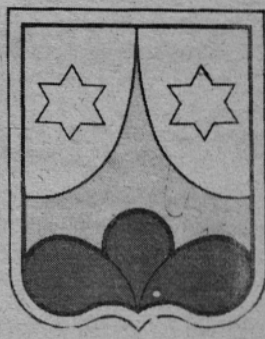
Savinjske

Leto XVII
Številka 9
September 1987

NOVICE

Glasilo socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

LJUBNO

GORNJI GRAD

Gospodarjenje na
zadovoljivi ravni

Pred letošnjim občinskim praznikom so na občini pripravili tiskovno konferenco na kateri so poleg predsednika SO Antona Boršnaka sodelovali še predsednik IS SO Mozirje Ivo Kos in drugi predstavniki javnega življenja v občini.

Ker so novinarjem predali natančne podatke o gospodarjenju po vejah in podjetjih, je predsednik Anton Boršnak odgovarjal na razna vprašanja. Tako je o usodi Savinjskega gaja povedal, da so gmotne težave že od lani, da je izvršni svet iskal razne možnosti za sistemsko rešitev tega vprašanja, vendar je današnji čas zelo neprimeren za dodatno obremenjevanje delovnih organizacij. Zato zadeva še ni dokončno urejena, čeprav je na strani občine volja, da bi obstoj gaja, ki je širšega pomena in ne le občinskega, zadovoljivo zagotovili.

Predsednik občine je nato orisal objekte, ki bodo v času praznovanja občinskega praznika odprti. Pri tem je poudaril, da tokrat ne gre za neke velike naložbe, gre pa za take, ki so izrednega pomena za dolino. Iz sredstev samoprispevka se je zgradila stavba PTT v Mozirju, ki bo služila za postavitve telefonskih naprav, te bodo omogočale boljši pretok zvez v svet. Tudi v nekaterih drugih krajih bo treba poskrbeti za večje telefonske centrale, da bi tako bila mreža bolj odprta in zagotovila več novih priključkov.

Tudi obrtniki so dosegli zavidljiv uspeh. Obrtno združenje Mozirje je dogradilo ugleden dom, ki bo dal dobre delovne pogoje vsem dejavnostim združenja.

Delavska univerza je imela velike težave s prostori za svojo tiskarno. V Nazarjah so dogradili

prizidek k Delavskemu domu, v njem pa bodo odslej poslovali vsi na enem mestu. Sama tiskarna je dobila ustrezne prostore, kar bo omogočalo širjenje in posodabljanje te dejavnosti. Od ostalih dosežkov je predsednik Boršnak navedel še tele: posodobljeno cesto Ljubno—Rastke, gozdno cesto Globaša do kmeta Jnkerja, ki bo z njo dobil zvezo z dolino, teniško igrišče na Rečici, športno igrišče v Radmirju, povečan gasilski dom v Mozirju in nabava gasilske cisterne ob obletnici GD Nova Štifta; sicer pa je bilo delovnih uspehov na javnih delih še več. Posebej pa kaže omeniti nadaljevanje del na kolektorju Mozirje—Nazarje. Ta bo v celoti gotov, ko bo urejena tudi čistilna naprava.

Končno je načel predsednik Boršnak še vprašanje dolgoletnih prizadevanj za odprtje maloobmejnega prehoda iz Avstrije v Logarsko dolino. Z naše strani si za ta prehod prizadevamo že polnih 20 let in upamo, da bo končno dosežen ustrezen sporazum.

Podrobneje o gospodarskem utripu v občini je govoril predsednik IS Ivo Kos. Dejal, da se dokaj hitro razvija informatizacija v gozdarstvu in upravnih organih. Pripravlja se vrsta razvojnih študij: za čiščenje voda v 13 krajih doline, za razvoj turizma v GSD, za odpravo sivih lis v TV sprejemu, o vodnih virih, urbanistična dokumentacija za celotno občinsko območje, to je nedvomno šibka točka sedanjosti, za krajinske parke Robanov kot, Logarska dolina in Golte, možnosti za male sirarne vaškega tipa, te bi ojačale gmotni položaj živinorej. Ob tem je omenil možnosti razvoja drobnega gospodarstva, ki že se-

daj zaposluje v občini 14% vseh zaposlenih.

Na sploh bi lahko ugodno ocenjevali gospodarjenje v občini. Tudi v pogledu OD se stvari izboljšujejo, pa čeprav zaostajamo 8% za republiškim povprečjem, ocenjujemo stanje kot ugodno. Padanje proizvodnje se je zaustavilo, to pomeni viden napredek. Tudi prizadevanja v izvozu so uspešna, tako izvažajo MGA preko 50% proizvodnje, Glin je izvoz povečal za 15%, Elkrój pa je v izvozu sploh zelo uspešen. Zadnji čas se prebija na tuji trg tudi Smreka v Gornjem gradu. Lahko bi rekli, da so v danem trenutku velike DO v dobrem položaju, slabše pa je v manjših delovnih organizacijah. Tu je Turist, ki se ni razvijal ustreznih potrebam časa, tu so tudi Golte, ki so spet v izgubi. Seveda so Golte širšega pomena in ne morejo biti zgolj skrb občine. Kamp Menina je v privatnih rokah in dobro dela. Zal velja ugotovitev, da prebivalci sami ne čutijo potrebe po razvoju turizma, to je gotovo še dodatna težava! V kmetijstvu so znane stvari, ki usodno učinkujejo na slabšanje stanja. To so velika nesorazmerja v cenah potrebnih in kmetijskih pridelkov. Tu bi kazalo vključevati v proizvodne napore površine »ohišnic«, kar so na vzhodu zelo uspešno rešili.

Ko je Ivo Kos govoril o trgovini, je menil, da Savinja še išče svoj razvoj in nadaljeval, da so se sprva male elektrarne kar dobro gradile, da je sedaj tu določeno zastoj in da je treba videti njihov pomen v lokalnih merilih in SLO.

Posebno vprašanje v kolektivih so nizka obratna sredstva, tu se stvari nekoliko izboljšujejo, sproti zasledujemo gibanje in skušamo sproti ukrepati, zato imamo aktiv direktorjev, več sodelujemo s krajevnimi skupnostmi, skratka želimo usklajeno delovati!

Ko je Ivo Kos govoril o družbenih dejavnostih, je podčrtal izredno neugodno strukturo prebivalstva. Veliko je kmetov in upokoencev, pa še okoli 800 ljudi se dnevno vozi na delo zunaj občine. Vse to presega možnosti neke občine in je dejansko širši družbeni problem. Seveda se to še posebno slabo odraža v zdravstvu, šolstvu in še kje. Nikakor ne bo šlo brez sistemskega reševanja na širšem nivoju.

Trenutno poteka naložba za povečanje zmogljivosti v MGA,

230 prvošolčkov iz naše občine je v letošnjem šolskem letu prvič prestopilo šolski prag. Razigrano sproščenost na njihovih obrazkih bo marsikdaj zamenjala skrb za učenje. Skozi velika vrata vstopajo v življenje. Punčke in avtomobile so zamenjali za knjige in zvezke. Namesto indijanskih perjanic na glavi jih sedaj krasijo rumene rutice.

O volitvah

Za letošnje poletje pač ne bi mogli reči, da je bil to čas »kislih kumaric« Afera Agrocomerca, mednarodna trenja, večanski udarci, vremenske ujme so dali pečat letošnjemu poletju. Za poletjem prihaja jesen. Mnogi pravijo, da bo vroča.

Z jesenjo pa prihajajo tudi programsko-volilne seje organizacij SZDL. Izteka se štiriletni mandat dosedanjim predsednikom krajevnih organizacij SZDL. Njihovo delo v preteklem obdobju je bilo obsežno in dobro opravljeno. Na njihovo mesto bodo prišli drugi. Prav bi bilo, da bi njihovo me-

sto nasledili ljudje, ki jim okolica zaupa in ki so sposobni izpeljati načrte, ki so si jih zadali v posameznih krajevnih skupnostih. Faza evideniranja kandidatov je že v polnem teku. Nihče si ne dela utvar, da se kandidati za vodilne funkcije kar sami ponujajo. Ekonomska kriza, nespoštovanje zakonitosti, polom moralnih vrednot — vse to je povzročilo, da je vedno manj ljudi, ki so pripravljene delati v krajevnih skupnostih. Toda ali ni po drugi strani res, da se prav v krajevnih skupnostih lahko največ naredi.

Morda nam je v mozirski občini

ni v sedanjem času le malo laže. Čeprav je danes prav nehvaležno prikazovati dobre rezultate gospodarjenja, ker se lahko že čez nekaj mesecev spremenijo, pa je vendarle treba zapisati, da se je v letošnjem prvem polletju prvič zgodilo, da je naše gospodarstvo doseglo višji dohodek kot slovensko gospodarstvo v povprečju, povprečni osebni dohodki pa le še zanemarljivo malo zaostajajo za povprečnimi slovenskimi osebnimi dohodki.

To pa je kapital, ki ga ne bi smeli zapraviti.

RAJKO PINTAR

ta bo vredna kakih 700 starih milijard. O njej pa drugič.

A. V.

Izredno huda vremenska ujma je v poletnih mesecih kar nekajkrat prizadela Pomurje. Pridelki so uničeni, ljudje so ostali brez strehe nad glavo. Pri Rdečem križu Slovenije so za pomoč prizadetim ljudjem odprli poseben sklad, iz katerega bodo črpali sredstva za pomoč najbolj prizadetim družinam. Akcija za pomoč Pomurju še traja. Če se ji boste pridružili, nakažite prostovoljne prispevke na Republiški odbor RKS, številka žiro računa 50101-678-51579.

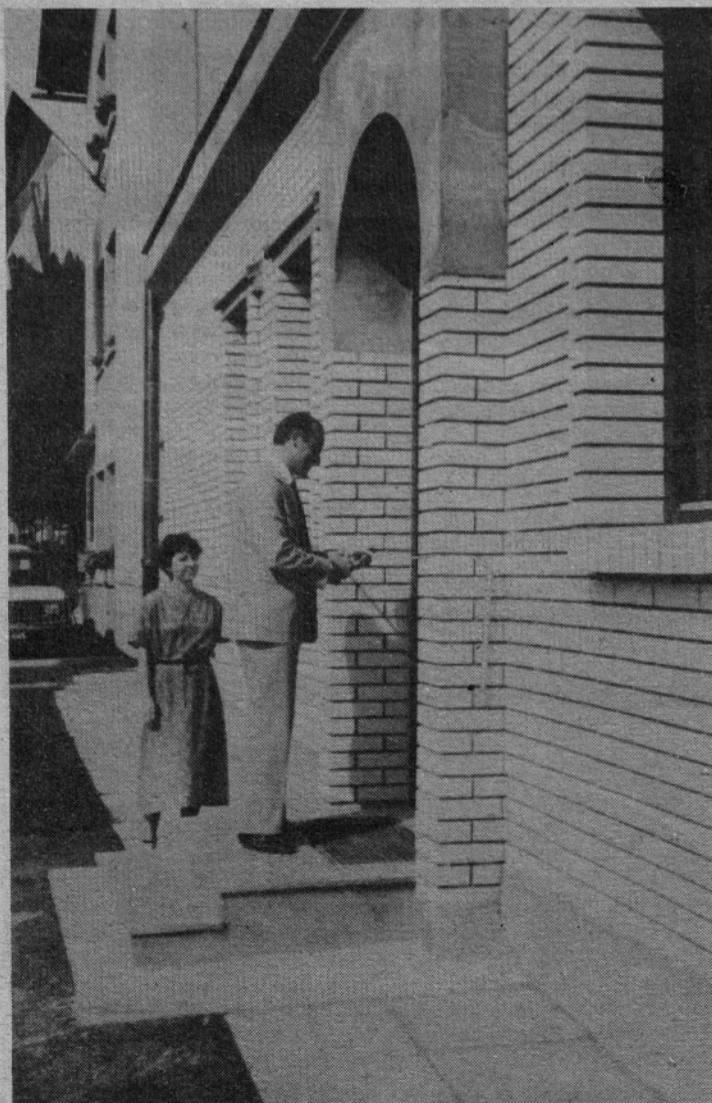
Letošnji dobitniki odličij

Zlata plaketa občine Mozirje
GASILSKO DRUŠTVO Mozirje, Franc MIKLAVC iz Bočne, Jože PLANOVIŠEK iz Nazarj in Alojz PLAZNIK iz Mozirja.

Srebrna plaketa občine Mozirje
Viktor GRUDNIK iz Nove Štife, Jože KRALJ iz Ljubnega, Franc OMLADIČ iz Mozirja, Fanika POZNIČ iz Bočne, Franc ŠTIGLIC iz Ljubnega in Janez ŽIVKO iz Gorenja — Glin Nazarje.

Nagrada občine Mozirje
Peter CAJNER iz Šmartnega ob Dreti in Franc NADVEŽNIK iz Rečice ob Savinji.

Značka občine Mozirje
Emil ČEŠNOVAR iz Luč, Marija ČEŠNOVAR iz Modne konfekcije Elkrój, Jakob FILAČ iz Gornjega grada, Vinko LOJEN iz Gozdnega gospodarstva Nazarje, Konrad MAROVT iz Gorenja — Glin Nazarje, Jožica PEČOVNIK iz Nazarj, Ivan PUNGERŠEK iz Mozirja, Ivan ROSC iz Luč, Emika SELIŠNIK iz Luč, Ernest ŠPEH iz Mozirja, Jože ŠPEH iz Nove Štife, Jože ŠTAMPEL iz Komunale Mozirje in Anton VENEK iz Mozirja.

Predsednik SO Mozirje Anton Boršnak je prerezal trak na PTT prizidku v Mozirju.

Nova Štifta je prisrčno sprejela udeležence osrednje občinske proslave.

Plačevanje obveznosti

Vedno pogosteje se pojavljajo vprašanja plačevanja davkov in s tem v zvezi tudi plačilo prispevkov, ki pa jih občani mečejo vse in en koš.

Davek, ki je namenjen financiranju občinskega proračuna, ki pa se uporablja za financiranje občinske uprave, sodišč, pravobranilstva, tožilstva, uprave za notranje zadeve, priznavalnin borem, družbenopolitičnih organizacij, muzejev in drugih. Vseh porabnikov, ki se napajajo iz proračunskih sredstev občine je 59.

Pod pojmom prispevki pa je zajeta zdravstvena zaščita občanov, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šolstvo, kultura, zaposlovanje..., skratka prispevki za financiranje dejavnosti, ki jih mi koristimo in jih nazorno prikazujejo tabele v nadaljevanju.

Ker nastopajo nejasnosti, kakšne prispevke kdo plačuje za kaj se ti prispevki uporabljajo, je Izvršni

svet Skupščine občine Mozirje zadolžil Upravo za družbene prihodke, da poda natančnejšo obraziložitev plačila družbenih obveznosti.

Kmetom in obrtnikom se družbene obveznosti iz opravljanja kmetijske oziroma obrtne dejavnosti odmerjajo z odmerno odločbo za vsako leto posebej. Odmerjene obveznosti se čimbolj enakomerno razdelijo na štiri akontacije, ki zapadejo vsake tri mesece, rok plačila pa je 45 dni po zapadlosti, to je 15. februar, 15. maj, 15. avgust in 15. november. To pomeni, da letna odločba prikazuje vse odmerjene obveznosti: osnovo, procent in absolutne zneske vsakega posameznega prispevka ter skupni znesek za posamezno leto, le-ta pa se plačuje po prej navedenih akontacijah.

Odmerna davkov in prispevkov od kmetijstva za leto 1987 kmetov in nekmetov občine Mozirje:

Naziv obveznosti	Dinarjev	V %
Občinski davek od zemlje	24.582.716	4,9
Občinski davek od gozda	22.285.033	4,4
Samoprispevek (referendum)	8.274.737	1,6
Vodni prispevek	2.234.848	0,4
Katastrska taksa	57.199	0,1
Solidarnostni prispevek	85.788	
Komunalni prispevek	20.787.399	4,1
Prisp. za financiranje SPIZ	14.270.680	2,8
Prisp. za starostno oz. pokojninsko in invalid. zav.	267.416.383	52,9
Prisp. za zdravstveno zav.	145.265.545	28,8
Skupaj:	505.260.328	100,0

V odmerni obveznosti so upoštevane tudi priznane olajšave davka za oddane tržne viške, za delo nezmožne družinske člane, za investicije v kmetijstvo, za borbe NOV, za vzrejo konj itd. v skupnem znesku 14.483.137 din.

Najvišjo postavko v odmeri in plačilu predstavljata prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter prispevek za zdravstveno zavarovanje, ki si ga združeni kot tudi individualni kmetje z izbiro zavarovalnega razreda izbirajo sami. Če je kmet zavarovan v 4. zavarovalnem raz-

redu, kar jih je v naši občini 53,03% mu je na podlagi zdravstvenega varstva zagotovljena socialna varnost in vse pravice, kot delavcem v združenem delu.

Ima pravico do denarnega nadomestila za čas bolniškega staleža, ortopedski pripomoček dobi pod enakimi pogoji kot delavec in vse druge pravice, ki jih imajo delavci v združenem delu ter obrtniki in njihovi delavci v zasebnih obratovalnicah.

Prikaz izbire zavarovalnih razredov združenih kmetov in višina prispevkov za posamezni razred:

Razred	Število kmetov	V %	Letni prispevek
1.	304	27,09	152.292 + 20% od KD
2.	47	4,19	182.754 + 20% od KD
3.	22	1,96	213.210 + 20% od KD
4.	595	53,03	435.573
5.	91	8,11	512.453
6.	49	4,37	607.163
7.	9	0,80	971.475
8.	2	0,18	1.457.215
9.	1	0,09	1.942.950
10.	2	0,18	2.428.691
Skupaj:	1122	100,0	

V prvih treh zavarovalnih razredih je upoštevan samo prispevek za Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, medtem ko se prispevek za zdravstvo upošteva v višini 20% od katastrskega dohodka in dohodka od gozda.

Enako kot pri kmetih, se tudi zavezanec obrtne dejavnosti ne ugotavlja osebni dohodek, ampak se določijo zavarovalne osnove v odvisnosti od ustvarjenega dohodka; obrtniki pa jih plačujejo sproti vsak mesec.

Razred	Število obrtnikov	V %	Letni prispevek
1.	185	61,26	918.624 din
2.	50	16,56	1.377.924 din
3.	24	7,95	1.837.224 din
4.	20	6,62	2.296.536 din
5.	11	3,64	3.215.148 din
6.	5	1,66	4.133.772 din
7.	4	1,32	4.593.072 din
8.	3	0,99	5.511.684 din
9.	—	—	6.430.308 din
10.	—	—	7.348.920 din
Skupaj:	302	100,0	

Udeleženci Savinjskega kolesarskega maratona so imeli kontrolno točko tudi v Mozirju.

Gradnja kolektorja tik ob Savinji je zelo zahtevna

Obrtniki, ki pa plačujejo davek v pavšalnem letnem znesku in ne vodijo poslovnih knjig (uslužnostna dejavnost), ki si sami izbirajo zavarovalni razred, ki sicer ne

Razred	Število obrtnikov	V %	Letni prispevek
1.	66	92,96	573.516
2.	3	4,23	860.268
3.	2	2,81	1.147.020
Skupaj:	71	100,0	

Prav je, da navedemo tudi vrsto in odstotek prispevka, ki ga plačujejo obrtniki in delavci iz

osebnega dohodka in predstavljajo obveznost iz zavarovalnega razreda obrtnika:

Naziv prispevka	Delavci stopnja v %	Obrtniki stopnja v %
— Obč. skup. otroš. varst. domicilni princip	1,26	1,26
— sedežni princip	2,69	2,73
— Obč. izobraževal. skup.	5,89	6,60
— Kulturna skup. SRS	0,67	0,68
— Obč. kulturna skupnost	0,47	0,50
— Obč. teles. kultur. skupnost	0,23	0,27
— Obč. skup. social. skrb.	1,00	1,00
— Obč. ZS za nadom. OD za čas bolezni	0,50	0,50
— SPIZ	13,70	13,70
— Pos. rep. prisp. za rep. blagovne rezerve	0,40	0,40
— Pos. obč. prisp. za obč. blag. rezerve	0,15	0,15
— Pos. rep. prisp. za inter. v proizvod. hrane	0,50	0,50
— Pos. obč. prisp. za inter. v proizvod. hrane	1,00	1,00
— Obč. davek iz OD delavcev	0,75	0,75
— Rep. davek iz OD delavcev	0,60	0,60
— Solidarnostni prispevek	0,08	0,08
— SPIZ za nesreče pri delu in poklicna obolenja	6,20	6,20
— Občinska skup. za zaposl.	0,24	0,26
— Obč. zdravstvena skup.	12,54	13,08
— Obč. požar. interesna skup.	0,25	0,25
— Vzdrževanje in obnov. kom. objektov in naprav	1,41	1,41
— Stanov. za namene solid. v občini	1,5	1,5
— Stanov. za namene vzajem. v občini	4,5	4,5
— Stanov. za namene solid. v republiki	0,135	0,135
— SIS za preskrbo	0,50	0,50
— Sklad za izobraževanje delavcev	1,5	—
— SLO in DS	0,50	0,50
Skupaj:	59,165	59,045

Poudarjamo pa, da tu niso zajete obveznosti iz dohodka in ostanka dohodka in raznih sporazumov; ki jih plačujejo obrtniki.

Delavci v združenem delu pa poleg že vseh prej navedenih obveznosti plačujejo še obveznosti iz akumulacije in obveznosti po raznih samoupravnih sporazumih.

Za zaključek lahko navedemo, da je udeležba davkov v proračunskih sredstvih, ki so v preteklem letu znašala 553.391.000

din od kmetijstva 4,0% in od obrtne dejavnosti 18,4%, ostalo pa pridobimo s prometnimi davki, davkom iz osebnega dohodka delavcev in dotacijo republiških sredstev.

Upamo, da je prikaz plačila obveznosti družbi razumljiv in dokazljiv v smislu podpore kmetijski dejavnosti, ki mora to razumeti kot prispevek delavca v združenem delu za stalno in boljše preskrbo trga s hrano.

UPRAVA ZA DRUŽBENE PRIHODKE

Obisk borcev

Avgusta so se v naši občini mudili bivši visoki partizanski komandanti Franc Novak, Franjo Turnšek-Lipič, Vito Vodopivec, Simon Sekirnik in Vida Tomšič.

Sprejel jih je predsednik skupščine občine Mozirje Anton Boršnak, ki je gostom predstavil občino Mozirje in njeno gospodarstvo. S posebnim zanimanjem so si gostje ogledali Savinjski gaj in bili navdušeni nad lepotami parka in nad njegovo urejenostjo.

Ustavili so se tudi na Rečici, kjer jim je spregovoril Franjo Turnšek, ki je bil leta 1945 ime-

novan za prvega slovenskega komandanta luke Trst. Govoril je o partizanskih bojih v Zgornji Savinjski dolini, ko je prebivalstvo dokazalo, da se zna odločno in hrabro boriti proti sovražniku.

Gostje so obiskali tudi Logarsko dolino, kjer so v lepem vremenu občudovali lepote Savinjskih alp.

Na vsaki točki izleta, kjer so se bivši partizani ustavili in zbrali, so živahno obujali spomine iz partizanskih časov, katerih je v bivših partizanih za polno vrečo brez dna.

Kolektor bo zgrajen še letos

Problematiki varstva okolja in v zvezi s tem posebej čistim in zdravim vodom v Gornji Savinjski dolini že dalj časa namenjajo veliko pozornosti. To velja za krajevne skupnosti, za vse organe na ravni občine, za društva, šole in ostale. Zlasti je problem čistih voda prisoten v spodnjem delu doline na področju krajevnih skupnosti Nazarje in Mozirje.

To pozornost potrjuje dejstvo, da so izgradnjo kolektorskega sistema med Rečico, Nazarjami in Mozirjem predvideli in sprejeli že v programu 3. referenduma. Ob enem s tem seveda tudi gradnjo čistilne naprave nižje Mozirja.

Kolektor od Delejevega jezua pred Mozirjem do gozdne šole so gradili v letih 1984 in 1985, letos pa ga gradijo od tega jezua do Nazarj. Izvajalec del je celjski Nivo, formalni investitor pa Komunalna delovna organizacija Mozirje. Formalni zato, ker je prevzela le investicijski servis, dejanski investitor pa so referendumska sredstva in sredstva območne vodne skupnosti Savinja-Sotla.

Kolektor med Nazarjami in Mozirjem bo torej zgrajen še letos, obenem s tem pa teče še akcija varstva voda po vseh krajevnih skupnostih. V ta namen je Komunalna delovna organizacija pripravila poseben samopravni spoznajni servis, dejanski investitor pa so referendumska sredstva in sredstva območne vodne skupnosti Savinja-Sotla. Sporazum med dru-

gim zajema pripravo idejnih rešitev za čiščenje odpadnih voda v vseh večjih naseljih. Pri izbiri čistilne naprave po posameznih krajih bodo verjetno izbrali sistem bio-diskov, ki je za manjše kraje dokaj primeren. Porabi malo energije, učinki čiščenja dosega 85 odstotkov, naprava pa tudi ne bi kazila okolja. Za idejne projekte so krajevne skupnosti že združile sredstva in bodo v kratkem tudi že izdelani.

Poseben problem pri gradnji kolektorja se pojavlja v zvezi z Rečico. Izračuni namreč kažejo, da bi bila kolektorska povezava do Rečice precej dražja od čistilne naprave, ki jo načrtujejo za ostale večje kraje. Kolektor torej finančno naj ne bi prišel v poštev, vendar prebivalci krajevne skupnosti Rečica smatrajo, da bodo s tem prikrajšani za referendumska sredstva. Zadevo bo torej treba strpno razčistiti, tudi glede na dejstvo, da se sedanji kolektor gradi v veliki meri iz sredstev območne vodne skupnosti, referendumska sredstva pa trošijo le v posameznih nujnih primerih. Kakorkoli že, odločiti se bo treba kar najbolj smotrno. Tudi zato, ker se bo treba pripraviti na referendum za 4. samoprispevek v občini Mozirje, z njim pa bi se morali odločiti za izgradnjo čistilne naprave, brez katere kolektorski sistem seveda ne pomeni ničesar.

J. P.

Prebivalci radi poprimejo za delo

Krajevna skupnost Nova Štifta sodi med manj razvite v mozirski občini, kar pa ne pomeni, da njeni prebivalci niso pripravljeni poprijeti za delo pri skupnih naporih za lepši jutri. Večina je kmetov, ki se ukvarjajo z živinorejo in mlečno proizvodnjo, precej pa se jih vozi na delo v sosednje kraje in občine.

Doma namreč ni nobene tovarnice ali obrata, vsakodnevna vožnja pa je precejšnja ovira pri organiziranju večjih skupnih akcij. Bolje rečeno, ovira je že res, ni pa nepremostljiva, kar priča dobro delo dejavnikov krajevne skupnosti s precejšnjimi uspehi vred.

Ob organih krajevne skupnosti so zelo delavni gasilci, mladi zadružniki, prosvetno društvo, mladina in drugi. Sportniki si močno želijo lastnega igrišča, vendar se ubadajo z velikimi težavami v zvezi s prostorom. Vseeno upajo, da bodo problem vendarle rešili.

Mladi zadružniki nenehno širijo svojo dejavnost, člani prosvetnega društva pa so prav pred občinskim praznikom temeljito obnovili dvorano v združenem domu. Gasilci so v soboto slavili 50-letnico, po sklenjeni gradnji in obnovi svojega doma, pa so so-

botno slavje obeležili s prevzemom novega avtomobila.

Krajevna skupnost je v zadnjem času največ pozornosti namenila urejanju pokopališča, postavila je avtobusna postajališča, veseli so asfaltiranja novih cestnih odsekov in parkirišč, pa obnovljene dvorane in še česa. Seveda jim težav in načrtov tudi ne manjka. Lotiti se nameravajo gradnje enotne kanalizacije, veliko težav imajo z napetostjo v električnem omrežju in slednje nameravajo urediti najmanj v dveh letih. Povsem jasno je, da imajo tudi težave denarne narave.

Doslej so vsak referendumski dinar znali dobro obrniti in so večino nalog uspeli uresničiti, seveda tudi s pomočjo in prispevki krajanov. Skrbi pa jih kako bodo delali, če prihodnje leto ne bi uspel referendum za 4. občinski samoprispevek. Volja do dela in želja po napredku bosta brez sredstev vsekakor premalo. Vseeno pa niso preveč črnogledi, njihova složenost zlasti veliko obeta in lahko jim verjamemo, da bodo dosegli še precej za krajevno skupnost pomembnih uspehov.

J. P.

Borci v Savinjskem gaju: dr. Novak, Franjo Turnšek, Vida Tomšič, gostitelj Anton Boršnak, Vito Vodopivec in Simon Sekirnik.

Deset let urednikovanja

no bi se zahvalil vsem bralcem, ki so bili vedno dobri in razumevali. Želim, da bi tudi poslej imeli ob Novicah prijetne večere in popoldneve.»

— Poznamo vas tudi po publicističnem delu.

»Moje publicistično delo se je pravzaprav pričelo z izdajo vodnika po Gornji Savinjski dolini.

Takrat je nastala želja, da bi dolino enotno predstavili kot turistično ponudbo. No in ta turistična brošurica je bila natisnjena v 10.000 izvodih. Žal je sedaj ni možno več dobiti in bi kazalo razmišljati o tem, da bi se nekaj podobnega zopet izdalo, ker mora biti ponudba enovita. Ne more biti deljena, ne more biti planinska posebej, gostinska posebej, kmečki turizem posebej itd. Le z enovito in bolj posodobljeno bo mogoče oživiti turizem v dolini.

Kasneje sem se znašel pred nekaterimi novimi nalogami. Izredno me je zanimal razvoj delavskega gibanja v dolini. Trditve, da tukaj delavstva sploh ni bilo, so me sicer v začetku prepričale, kmalu pa sem spoznal, da to sploh ni res, ampak, da je bilo tu zelo veliko proletariata, samo drugačne oblike, kot si ga mi pod tem imenom predstavljamo. Mi zmeraj mislimo, če gre za opisno obliko proletariata, da mora biti fabrika in mora biti fabriški delavec. Mi pa smo tu imeli več vrst delavcev, ki so bili morda veliko bolj izkoriščani, kot katerikoli industrijski delavci v drugi polovici prejšnjega stoletja. To me je do te mere mikalo, da sem kot neizkušene raziskovalec šel v iskanje virov za prvo organizirano delavsko gibanje v Gornji Savinjski dolini. In res mi je uspelo najti zanesljive vire, tako na Inštitutu za delavsko gibanje v Ljubljani, kot v dolini sami, pri nekaj ljudeh, seveda že potomcih tistih prvih akterjev, vendar so k sreči ti mladi ljudje hranili to gradivo. Tako smo prišli do izvirnih listin, ki so izredne vrednosti in sem se pravzaprav teh vseskozi oprijemal. Tako je nastala prva brošurica Delavsko gibanje v Gornjesavinjski dolini. Pri tem pa sem naletel na takomimenovani kmečki proletariata, ki me je pravzaprav veliko bolj skrbel, ker je v bistvu bil v veliki težnji položaju, bil je neprimerno bolj izkoriščan in brez kakršnihkoli pravic, kot takrat že industrijski proletariata.»

— Gotovo so vas pri delu spremljale tudi težave?

»Vrsta težav nastopi takrat, ko so želje bralcev različne glede vsebine. Eni si želijo več zgodovine, nekateri zopet poudarjajo, da je premalo raznih uradnih vesti, tretji bi radi iz Novic naredili kar neke vrste uradni vestnik. Včasih smo tudi naleteli na zahteve po več političnih člankih, zato lahko rečemo, da so želje bralcev zelo različne. Vsekakor pa me je osebno zmeraj veselilo, če se je kdo od bralcev javil, predlagal svoje misli in izrazil kakšno željo, celo povedal kakšen popravek, skratka, to je bila živa vez med bralci in med nami. To je seveda po svoje dokaz, da ljudje le preberejo novice, da jih smatrajo kot resnično njihove in želijo sodelovati. Posebno sem bil vesel kot raziskovalec, da so vedno znova bralci pomagali, ko sem iskal določena gradiva in večkrat so me rešili težkih zagat, ko so opozorili bodisi na določen vir, ali pa ga kar poslali. Tudi fotografije in podobno, skratka zdelo se mi je, da smo pravzaprav zelo živo povezani z bralci in to je najlepše plačilo za deset let dela. Rad bi se pristrčno zahvalil vsem članom uredniškega odbora, tako prvemu, kot zadnjemu, in prav pristrčno

— Kako je nastajala raziskava o lučkih gozdnih delavcih?

»Ta me je mikala iz dveh razlogov. Prvič izredna sposobnost teh ljudi za gradnjo najrazličnejših zelo zelo težkih naprav, kot so naprimer riže, ki so premoščale tudi nekaj sto metrov široke in tudi sto metrov globoke prepade, ki

so se križale, ki so se tudi izogibale določenim mest, skratka to je bila odlična vsebina za raziskavo in smatral sem, da je to treba ohraniti. Tu gre le za ustna pričevanja in imel sem to srečo, da sem mnogo teh nekdanjih pravih holcarjev ali rižmajstrov in drugih našel še živih in so mi lahko marsikaj povedali. To je bilo izredno pomembno, ker so konec koncev od tega dela tod okoli živele številne družine. Kasneje sem povsem po naključju naletel na listino o delavski enotnosti, to je bila delavska organizacija v Gornjesavinjski dolini, ki so jo ustanovili v letu 1944 na Ljubnem. Tu veliko virov nisem mogel najti, kajti ljudje ne živijo več, našel pa sem listine iz katerih sem lahko z gotovostjo pisal, kar sem.»

— Zgodovina Mozirja je kar klicala po tem, da jo nekdo temeljito obdelja.

»Pozneje je bilo na vrsti še Mozirje, trg je izredno zanimiv. Že od zgodnje poselitve naprej se je tu veliko dogajalo, kraj ni imel v strnjeni obliki napisane preteklosti.

Smatral sem, da bodo podobe iz preteklosti Mozirja lahko služile predvsem mlajšim ljudem. Ob vsem tem so nastajali še razni drugi prispevki za celjski zbornik in za razne časopise. Rad pa bi posebej omenil naključje, ki je povezano z raziskovanjem. Ko sem namreč raziskoval, sem našel mnoge listine in ni mi bilo pri srcu, da bi te listine šle iz doline.

Zato sem jih pričel shranjevati.

Ljudi sem prepričeval, da je vse zanimivo in da so stare fotografije zanimive. Zato imamo danes v našem arhivu v Mozirju nekaj tisoč takšnih primerkov in dragoceno zbirko slikovnega gradiva, imamo posebno spominsko sobo NOB in dejansko lahko samostojno uredimo stalno razstavo o Gornjesavinjski dolini: bodisi o narodopisnem, zgodovinskem ali osvobodilnem gibanju. Da bi listine, slike in podobno ne obležale v arhivu, smo prirejali vrsto razstav, tako zgodovinskih, narodopisnih in iz osvobodilnega boja.

Pri tem so mi nesebično pomagale tovarišice iz Matične knjižnice.

To vse daje človeku pravzaprav neko zaščeno, da so ta leta včasih trdega dela, včasih tudi kakšnih pikrih pripomb, češ da pač samo neumni lahko brskajo po podstrešjih in prahu, vendar v notranjosti sem bil vedno trdno prepričan, da služim kraju, dolini in ljudem. To je bil moj poglobljen namen pri vsem tem. Kajti o kakršnemkoli materialnem interesu ni bilo sledi.»

— Ali bi za sebe lahko rekli, da ste zastrupljeni z raziskovalno dejavnostjo?

»Seveda, če je človek enkrat zastrupljen s tem, bodisi z razis-

kovalno dejavnostjo, bodisi s starimi listinami, arhivsko dejavnostjo in podobno, potem se od tega težko loči. Prav sedaj sem sredi priprav pri zbiranju gradiva za zgodovino združništva v Gornjesavinjski dolini. To bo izredno zanimivo delo, kajti o tem se mnogo premalo ve ali pa nič. Dejstvo pa je, da so predniki, ki so tod živeli in gospodarili, bili veliko bolj napredni, kot si mi mislimo. Že sredi prejšnjega stoletja, ali bolje kar kmalu po kmečki odvezi, so se že pojavljale prve zahteve po združevanju v najrazličnejših oblikah. Šele pozneje, ko je Jože Vošnjak prinesel zamisel iz Češke o združništvu, so se pojavile že konkretne oblike. Ni naključje, da ljudje ne vedo, ker ni nikjer ničesar zapisanega, da je naprimer na ljubnem že pred I. sv. vojno obstajalo odlično sadjarsko društvo, odlično bikorejsko društvo, da je bila tam pašniška zadruga, da je bila v Lučah vzorno urejena pašniška in bikorejska zadruga, da je na Rečici delovala ena najboljših kmetijskih zadrug sploh v tistem času in da so ravno te združniške oblike pripeljale do veljave naše savinjske gospodarstvo. To danes kaj radi pozabljamo in včasih zviška gledamo na razna velika imena združništva kot so Vošnjaki, Krek itd., kajti ti ljudje nedvomno imajo zasluge za prve začetke združništva.»

— Poslavlajte se od uredniške mize, kar pa prav gotovo ne pomeni slovo od Savinjskih novic, kajne?

»Nadaljevanje pisanja za Savinjske novice je moja globoka želja, poleg tega pa me veže tudi naloga o združništvu. Nič manj pa ni pomembno nadaljevanje arhivske dejavnosti, ki je izrednega pomena za mlajše rodove. Vsem, ki so mi pri mojem delu kakorkoli pomagali pa iskrena zahvala.»

J. P.

Prometne zagate

Prometni okoliš celodnevne osnovne šole Gornji grad obsega precejšen del Zadrecke doline. Veliko učencev je vozačev. Učenci se vozijo v centralno šolo v Gornji grad s šolskim avtobusom iz smeri Nova Štifta in Šmartno. Poleg teh prevozov šolski kombi vozi učence iz Lenarta, Rovta. V šoli je malo učencev domačinov, ki prihajajo v šolo peš iz novega naselja Gornjega grada.

Za večjo prometno varnost šolskih otrok je poskrbljeno s prometno signalizacijo, pionirsko prometno službo, pregledi koles za nalepko »VARNO KOLO«, kolesarskimi izpiti in neposrednim prometnim vzgajanjem učencev centralne šole, kakor tudi podružnične šole Šmartno. Obe šoli stojita ob dokaj prometni lokalni cesti Gornji grad — Mozirje. Morebitne prometne nevarnosti na učence prežijo ravno v nepreglednih delih ceste, prehitri-nepripravljeni vožnji motornih vozil in seveda nepremišljeni hoji učencev pešcev, vožnji kolesarjev in motoristov.

Lahkomiselna vožnja učencev s kolesi z motorjem pa je vsem dobro poznana in je prisotna tudi v Zadreci dolini. Za izobraževanje mladih motoristov bo poskrbljeno v tem šolskem letu, saj bodo lahko opravljali izpite za kolo z motorjem. Pobudo za to so dali učenci in starši.

Za varnost otrok pa lahko skrbijo tudi starši, ki poskrbijo, da njihov otrok najprej opravi ustrezen prometni izpit in šele potem postane udeleženec v prometu kot motorist.

Nikakor ne smemo pozabiti tudi opremljenosti koles, vzdrževanje in preverjanje koles.

Starši, ali se zavedate s kakšnimi kolesi se vozijo vaši otroci, kakšno je njihovo obnašanje na cesti? Končno tudi zgled odraslih pri otrocih veliko pomeni.

S skupnim prizadevanjem za prometno varnost otrok bomo vzgajali udeležence v prometu, ki bodo nekoč tudi vozniki motornih vozil.

Elkrojevih 40 let

Slavje ob 40-letnici je seveda priložnost za bežen sprehod v preteklost Elkroja. Njegovi začetki segajo v leto 1947, leto delovnega poleta in napora za obnovo porušene domovine.

Takrat sta v Mozirju krojača Franc Kokalj in Vlado Matko dala pobudo za ustanovitev krojaške delavnice in nastalo je »Splošno krojaštvo krajevnega ljudskega odbora Mozirje«, njegova osnovna sredstva pa so bili stroji obeh pobudnikov. Sivali so oblačila po meri.

Za Francem Kokaljem je leta 1954 vodstvo podjetja prevzel Vlado Matko. Težav je bilo veliko, s prirojeno podjetnostjo in željo po napredku pa jih je Matko premagal in leta 1959 so pričeli s poizkusno serijsko proizvodnjo oblačil. V skladu z napredkom so se preimenovali v »Elegantno krojaštvo«, skrajšano ELKROJ. Z vse hitrejšim razvojem so komaj sproti reševali prostorske težave. Leta 1966 se je Vlado Matko iz zdravstvenih razlogov umaknil, utemeljeno pa lahko trdimo, da je bil ustanovitelj Elkroja.

Tudi novo vodstvo se je zavedalo, da je bodočnost Elkroja le v posodabljanju in sodobni tehnologiji. Leta 1970 so se preselili v nove prostore na Hrihovi pri Nazarjah, kjer so ob enem pridobili tudi upravno poslopje s kuhinjo in jedilnico. To je bil šele začetek. Zaradi skokovitega napredka so prostore razširili že leta 1972 in se takrat prvič pojavili tudi na tujem tržišču, zaposlenih pa je bilo 200 delavcev. V letih 1973 in 1974 so zgradili nove proizvodne prostore in zaposlovali že 337 delavcev, leta 1975 pa so zgradili sodobno kotlovnico. Leta 1976, pomeni mejnik v razvoju

Srečanje prijateljev

Že pred časom bi se morali srečati, je dejal predsednik ZZB NOV Vlado Miklavc, ko je v sredi nekdanjih vidnih borcev doline pozdravil Albina Vipotnika-Strgarja. Zapolnelo skromno slavje ob 80 letnici predanega revolucionarja in organizatorja upora v naši dolini se je tako pričelo v Šmihelu. Udeležili so se ga tudi predstavniki javnega življenja občine.

Življenjsko pot Albina Vipotnika je opisal predsednik OK SZDL Zdravko Novak, ki je med drugim dejal:

»Naša želja je bila, da ob njegovi osemdesetletnici preživimo nekaj prijetnih trenutkov s človekom, ki ga pozna skoraj vsaka savinjska domačija od Dobrovelj do Črnivca, od Mozirskih planin, Smrekovškega pogorja do posameznih vasi in zaselkov v Savinjski in Zadreci dolini, ko jih je prav v najtežjih dneh, ko je šlo za obstoj malega slovenskega naroda v prvih letih vojne tolikokrat po dolgem in povprek prekrižaril. Tu ste sodelovali pri snovanju in ustanavljanju prvih odborov osvobodilne fronte, širili krog sodelavcev in vlivali ljudem vero in upanje v lepše čase in rešitev. Posebno je bilo to pomembno v letih 1942—43, ko je okupator razkril mrežo odborov OF v dolini in so bile posledice strašne...»

...Spoštujemo in cenimo vas, da ste ostali zvesti idealom, katerim ste se predali že v zgodnji mladosti, ostali res proletarec po duši in srcu, ki ga krasí izredna skromnost, tenkočuten posluš za drobne probleme ljudi, saj znate z vsakomur vzpostaviti pristne tople medčloveške odnose. Vedno ste se držali načela, da se človek proti

Elkroja, so pričeli razvijati kooperacijsko proizvodnjo, ki se širi iz leta v leto. Že leto kasneje so z lastnimi sredstvi zgradili novo upravno zgradbo, leta 1980 pa so pridobili sodobno proizvodno dvorano in obenem z njo industrijsko prodajalno, učilnico, knjižnico, parkirne prostore in urejeno okolico tovarne. Šoštanski konfektioniariji so se k Elkroju priključili leta 1981, štiri leta kasneje pa so v Šoštanjju odprli novo sodobno tovarno. Istega leta so z delom pričeli v novem obratu v Lučah, obenem pa odprli sodobno prodajalno v Trzihu.

Možnosti v mozirski občini so se v teh letih izčrpale in Elkroj se je usmeril na manj razvita območja v drugih republikah. Leta 1986 sta tako pričeli z delom novi tovarni v Odžaku v Bosni in Hercegovini in v Alibunarju v Vojvodini, v sklopu obeh pa sta tudi industrijski prodajalni. Lastno prodajalno, že šesto po vrsti, so letos odprli tudi v Slovenj Gradcu.

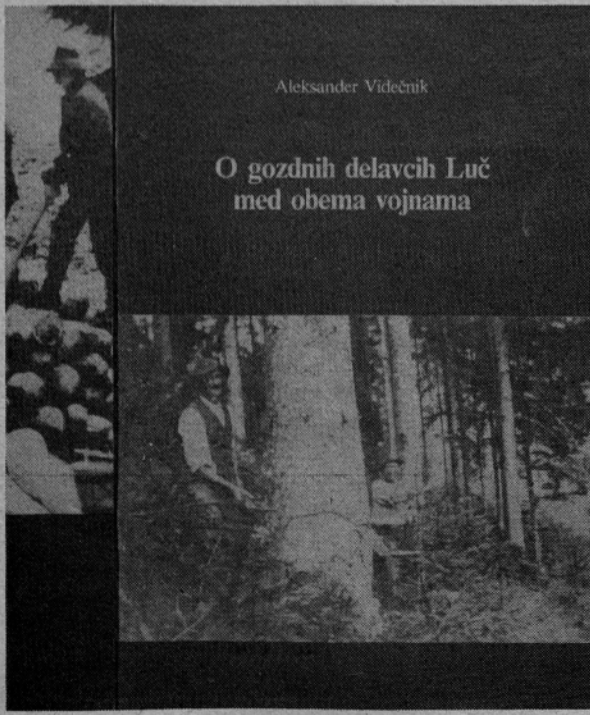
Toliko na kratko o pomembnejših mejnikih v zgodovini Modne konfekcije Elkroj. Dejstvo je, da so bili v vseh štiridesetih letih pridni in izredno uspešni. O vseh dosežkih je bilo že veliko napisanega, sicer pa so najbolj zgovorni prav ti dosežki sami po sebi.

Elkrojevi izdelki so si s svojo kakovostjo utrlj pot v skoraj sleherno trgovsko hišo v Jugoslaviji, njihova kakovost je tudi temelj prodora na najzahtevnejša svetovna tržišča. Vztrajno naraščajo najkakovostnejši kazalci dobrega gospodarjenja, osebni in družbeni standard, velik pa je tudi delež Elkroja v naporih za hitrejši razvoj manj razvitih doma in v drugih republikah.

J. P.

Aleksander Videčnik

O gozdnih delavcih Luč med obema vojnama

Aleksander Videčnik

Kmečko delavstvo v Gornji Savinjski dolini med prvo in drugo svetovno vojno

A. V.

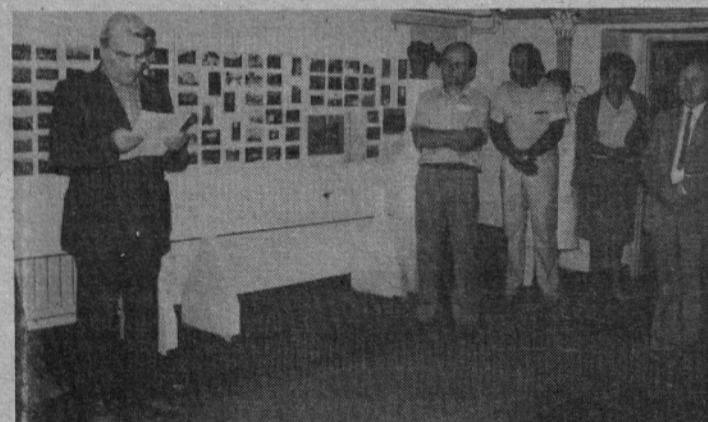
Med gosti na slavnostni seji SO Mozirje sta bila tudi častna občana Albin Vipotnik-Strgar in Tone Bole.

Dom obrtnikov — v svoji najlepši podobi.

Ali niso novi prostori Delavske univerze podobni lastovici? kot je lastovica lepota med pticami, je nova zgradba lepota med hišami v Nazarju.

Zbrati 895 razglednic naših krajev ni mala reč. To je uspelo Janezu Mavriču iz Gornjega grada. Razstavo je predstavil Aleksander Videčnik.

Tenis postaja tudi v naši dolini popularen šport. Igrišči na Rečici bosta le stežka gostili vse, ki bi se želeli preizkusiti v »belem športu«.

Gasilci iz nove Štifte so bogatejši za gasilski avto.

OBČINSKI PRAZNIK ☆ OBČINSKI PRAZNIK ☆ OBČINSKI

Iz govora predsednika IS SO Mozirje Iva Kosa v Novi Štifti

V naši dolini smo na prehojeno pot štirih desetletij lahko ponosni. Občina se je z ustvarjalno voljo svojih delovnih ljudi in občanov že pred leti ločila od družine manj razvitih v Sloveniji. Podoba naših vasi in naselij je vsa preropena po zaslugi marljivih delovnih rok naših občanov. Tudi manj razvite krajevne skupnosti v zadnjih letih doživljajo pospešen gospodarski in družbeni razvoj. Zaposlenih je preko 1/3 vseh občanov, od tega kar 47% žensk. Z ne tako davnimi problemi brezposelnosti se nam, na srečo, skorajda ni več potrebno ukvarjati. Sorazmerno mlada industrija posluje v danih pogojih dokaj uspešno in se tudi z uspehom preizkuša na zahtevnih zunanjih trgih. Kmetijstvo, ki zaposluje še 18% občanov je v slovenskem merilu nadpovprečno razvito in dosegla glede na pogoje dokaj visoko tržno proizvodnjo. Tudi drobno gospodarstvo je sorazmerno dobro razvito, saj je v zasebnem sektorju zaposlenih preko 14% vseh zaposlenih v občini, kar je precej nad dosežki v republiki. Na področju gospodarske in družbene infrastrukture smo dosegli visoko stopnjo razvoja: vse hribovske kmetije so elektrificirane in imajo cestno povezavo z dolino, vsako četrto gospodinjstvo v občini ima telefon, katerega imajo tudi vse obmejne kmetije. Šolstvo, zdravstvo in otroško varstvo je zahvaljujoč razumevanju združenega dela in visoke solidarnosti občanov dokaj zadovoljivo rešeno, kulturna in telesnokulturna dejavnost sta zelo razgibani. Za socialno varnost je poskrbljeno vsakomur, ki hoče delati in tudi sam prispevati svoj delež k svoji in družbeni blaginji. Mlada generacija nam odrašča v urejenih pogojih dostojnega osebnega in družbenega standarda. Vsega, kar smo dosegli, kar danes imamo pa največkrat ne znamo dovolj ceniti, mnogokrat raje poriziviramo. Še najbolj je neupravičena kritika tistih, ki le zase kopičijo materialne dobrine, sami pa malo ali nič ne prispevajo k skupnemu razvoju.

V nadaljevanju je orisal razmere v občinskem gospodarstvu:

Ko ob današnjem prazniku delamo obračun našega dela za preteklo leto,

Proslava v Mozirju

V počastitev krajevnega praznika in seveda tudi občinskega, so pripravili v dvorani prosvetnega doma slovesnost, ki naj bi spominjala tako na dogodke prve osvoboditve doline, kot tudi stoletnico obstoja domačega gasilskega društva.

Krajane je najprej podpravljal predsednik sveta KS Mozirje inž. Rade Rakun, ki je v kratkih obrisih obudil spomin na boje za Mozirje 11. in 12. septembra 1944. Zato praznuje tako občina, kot tudi KS Mozirje te dni kot dogodke, ki so omogočili začasno svobodno ozemlje Gornje Savinjske doline. V nadaljevanju je navedel nekatere delovne zmage v krajevni skupnosti in poudaril pomen sredstev iz samoprispevka, ki pomenijo krajevni samoupravi edine zagotovljene vire za razna dela, ki se za potrebe kraja in krajanov morajo opraviti. Menil je, da se prebivalstvo še premalo zaveda pomena delovanja krajevnih skupnosti in da bi se morali bolj povezovati v cilju za skupne naloge. Ne gre le za komunalna vprašanja, delovanje krajevnih samouprav je veliko širše in sega domala na vsa področja družbenega sožitja. Ob koncu nagovora je čestital krajanom k prazniku in jih pozval, da v naprej še tesneje sodelujejo v uresničevanju nalog, ki si jih je zadala krajevna skupnost.

Končno sodobna cesta do Rastk

Po desetih letih prizadevanj in predvsem težav je krajevna skupnost Ljubno ob Savinji le izpolnila dolg do prebivalcev vasi Rastke. Gre namreč za sodobno cestno povezavo do tega prijetnega kraja, katerega gradnja je pred leti zastala zaradi pomanjkanja denarja, čeprav je manjkalo »samo« 2 kilometra asfalta. Zato je razveseljivo, da so v sedanjih težkih razmerah vendarle uspeli. Ta skupna prizadevanja pomenijo 550 kubičnih metrov lesa tamkajšnjih prebivalcev, sredstva interesne skupnosti za cestno in komunalno gospodarstvo ter veliko pomoči in razumevanja nazarskega Gozdnega gospodarstva, Cestnega podjetja Celje in zlasti Lesne industrije Gorenje — Glin Nazarje. Vsi sku-

mo moremo mimo ugotovitve, da smo v našem gospodarstvu ob polletju dosegli zelo ugodne gospodarske rezultate: rasti fizične proizvodnje je skoraj 9% nad ravnijo lanskega polletja, v stopnji rasti dohodka smo prvič presegli republiško stopnjo rasti in smo na petem mestu med 65. slovenskimi občinami, po stopnji rasti akumulativnosti smo celo na 1. mestu v Sloveniji in kar je še posebno vzpodbudno, da smo ob usklajeni rasti osebnih dohodkov pričeli odpravljati dolgoletne zaostanke za republiko, saj je bil ta zaostanek ob lanskem polletju preko 20%, letos pa smo ta zaostanek znižali na 8%. Zelo vzpodbudna je tudi rasti izvoza, ki je za 125% večja od lani.

O nalogah v bodoče pa je dejal: Marsikaj smo v svojem preteklem razvoju že dosegli, marsikaj je začel, etega je dosegli, marsikaj je zastavljenega. Veliko pa je še nalog in ciljev, pa tudi problemov, ki čakajo uspešne rešitve tako v gospodarstvu, kot v družbenih in komunalnih dejavnostih ter na področjih življenja in dela naših občanov. Zelje in potrebe so pač vedno večje od možnosti, to pa je, če bomo pravilno zastavili, lahko tudi pravo gibalo našega napredka. Nadaljnji razvoj in večjo blaginjo bomo lahko uspešno gradili le, če bomo še naprej enotni v akcijah, če bomo še več in bolje delali, bolj smotrno izkoriščali naravne danosti in znanje, se še močneje vključevali v domačo in mednarodno delitev dela, trošili le toliko kot ustvarimo, ob tem pa aktivno razvijali pristnejše samoupravne odnose, medsebojno poslovno sodelovanje in dosledno spoštovali načela naše socialistične in poslovne morale.

Rezultati, ki smo jih dosegli v našem razvoju ne puščajo mesta dvomom v našo socialistično, samoupravno ureditev, ne dvomom v naše lastno delo in ustvarjalnost. Kot že tolikokrat se ponovno dokazuje, da je le od nas odvisno kako bomo živeli jutri, kakšni bodo naši delovni uspehi, naše počutje ob delu, doma in v krajevni skupnosti. In to, da verjamemo v svoje delo smo Zgornjesavinjanci že zdaj pokazali z mnogimi rezultati, saj kjer je pridnih rok dovolj, malodušje ne pride do izraza.

O gasilstvu je govoril predsednik GD Mozirje Stane Kranjc. Segel je nazaj v začetke gasilstva v kraju in orisal naloge te vsestransko človekoljubne organizacije. Pri tem je poudaril veliko pripravljenost krajanov in delovnih organizacij pomagati pri gmotnih zagatah gasilcev. To kaže predvsem na pravilno vrednotenje gasilstva na sploh. Posebej se je zahvalil vsem, ki so pomagali pri prenovi gasilskega doma, to pa so bili številni krajanje, kot tudi delovne organizacije. Izrazil je željo, da bi gasilstvo uspevalo še naprej, saj so zato dani vsi pogoji.

Gasilsko društvo Mozirje je nato podelilo številnim delovnim kolektivom in posameznikom zlate plakete, ki so oblikovno izredno lepe in predstavljajo resnično vrednost. Prebrali pa so tudi seznam gasilcev, ki prejmejo plakete na občnem zboru.

Slovesnost v mozirskem kulturnem domu so popestrili še s kulturnim sporedom, ki ga je skrbno pripravil prof. Anton Venek, izvajali pa moški zbor pod vodstvom Antona Acmana, skupina recitatorjev OŠ Mozirje, kvartet mladink s kitaro in dva harmonikaša Glasbene šole, odd. Mozirje.

A. V.

Slavnostni govornik ob 40-letnici Elkraja je bil član Predsedstva SR Slovenije Andrej Marinc.

Elkroj je slavil

V soboto dopoldne je bila na prostoru ob Savinjskem gaju v Mozirju slovesnost, na kateri so 40-letnico obstoja in izjemno uspešnega dela počastili delavci Modne konfekcije Elkroj. Številne delavce in delavke vseh Elkrojevih tovarn, poslovne partnerje, predstavnike družbeno-političnega in gospodarskega življenja ter druge goste je najprej pozdravil direktor Elkraja Ivan Kramer, ki je v orisu štirih desetletij dela in delovnih zmag tega kolektiva med drugim dejal: »Za Modno konfekcijo Elkroj velja, da delavci vseskozi potrjujejo sebe in pravilnost načrtane razvojne poti. V prvih razvojnih korakih so Elkrojci delavci bojevali bitko za goli obstanek. V tej bitki so bili vztrajni in današnji Elkroj s svojimi dosežki, razvojem in načrti potrjuje,

da so imeli prav.« Zatem je posebej poudaril, da so nazarski konfekcionarji prepričani tudi v jutrišnje zmag.

Na slovesnosti so podelili posebna priznanja najzaslužnejšim delavcem v štiridesetletnem utrjevanju razvojne poti in izrednih dosežkov in razvili prapor svoje sindikalne organizacije. Seveda so poskrbeli za zares pester kulturni in razvedrilni program, popoldne pa so vsi skupaj sproščeno povesečili.

Slavnostni govornik na svečanosti ob visokem jubileju Modne konfekcije Elkroj je bil član predsedstva SR Slovenije Andrej Marinc, ki je poudaril veliko vlogo nastanka in razvoja Elkraja v Gornji Savinjski dolini. J. P.

10 let solčavske Iskre

V letošnjem letu slavi Iskra Feriti kar dva pomembna jubileja: 35 let svojega obstoja in 10-letnico poslovne enote v Solčavi.

Slovesnosti v Solčavi se je udeležil tudi direktor Dušan Dolničar, ki je v priložnostnem govoru spregovoril nekaj besed o razvoju v preteklih desetih letih in bodočih nalogah, ki jih še čakajo. Danes je v Solčavi zaposlenih 41 delavcev. Pred desetimi leti je bilo kar nekaj nezaupljivcev, ki so dvomili v dolgo življenje obrata, ki je tako odmaknjen od svoje matične tovarne. Toda vsi p vrsti so se zmotili, kajti obrat je že takrat imel ekonomski in poslovni temelj, dobro programsko smer, strokovno zaledje v matični tovarni ter pridne roke delavk in delavcev, ki se zavedajo, da je dobro delovanje enote v tem kraju

odvisno tudi od njihovega odnosa do dela.

Starostna sestava prvih 18 delavk je bila dosti višja, danes pa se je kolektiv pomladil. Zaposluje se vedno več mladih delavk. S tem se je tudi ustavilo odhajanje mladih iz Doline in domačij.

V Iskri Feriti so bili vedno dovolj kritični do lastnega dela. Zato se ne mislijo predajati stagnaciji. Za cilj so si zadali, da se bodo primerjali s svetovnimi merili in ne jugoslovanskimi. Kljub temu, da imajo polne roke dela s premagovanjem sedanje krize pa nenehno skrbijo za intenzivni nadaljnji razvoj. Njihova trdna odločitev je, da morajo biti vse razvojne poteze skrajno pretehtane in ekonomsko utemeljene.

RAJKO PINTAR

Žlahtnost kulturne dediščine

Reševanje kulturne dediščine je nedvomno velika in stalna naloga nas vseh. To ni le stvar poklicnih ustanov, tudi ne zgolj ljubiteljev, to je dolžnost vsakega kulturnega človeka.

Res je, da smo marsikaj zamudili. Da smo mirno gledali, ko so razni mrhovinarji praznili podstrešja kmečkih hiš, ko so se pojavljali vseh vrst »strokovnjaki«, ki so za ta ali oni zavod zbirali narodno blago. Ljudje so seveda marsikateremu takemu »strokovnjaku« nasedli in naše narodno bogastvo se je marsikdaj znašlo na policah starinarj zunaj države. Zavest naših ljudi je sedaj na ustreznih ravni in zavedajo se, da je tudi njihov ponos ohraniti doma tisto, kar so predniki skrbno varovali skozi rodove nazaj.

V Galeriji Mozirje so prikazali prvič v takem obsegu zbirko razglednic iz naših krajev pod geslom Gornja Savinjska dolina v razglednicah.

Gre za uspeh dolgoletnega dela zbiralca Janeza Mavriča iz Gornjega grada. Njegova ljubiteljska vnema je tolikšna, da jo je vredno občudovati; njegove zasluge, da je mnogokaj otel propadu, pa izredne. Poudariti velja, da Janez Mavrič nikakor ne zbira narodno blago za sebe, temveč za javno zbirko, ki naj bi bila urejena v Gornjem gradu (Štekl). Prav to osvetli njegova prizadevanja v najlepši luči!

Razglednice so bile domala pri vsaki hiši. Od srede prejšnjega stoletja je prešlo v običaj, da je popotnik pisal domov ali prijateljem na razglednici. Te so več ali manj pridno zalagali razni trgovci, občine in društva. Seveda je grafični razvoj upodabljanja krajev, gora in drugih lepot s časom napredoval, se tehnično izpopolnjeval. Tako je od prvotnih enostavnih grafičnih risb vse bolj prihajalo do bolj zahtevnih zunanjih izvedb.

Bogastvo tega dela kulturne dediščine velja poudariti poleg samega videza še v tem, da so razglednice pomenile spoznavanje daljnih krajev, da so predstavljale določene dežele. V našem primeru pa še k temu dodajmo veliko narodnoobrambno lastnost. Razglednice, ki so jih zalagali napredni ljudje so imele poleg obveznega nemškega napisa vedno še slovenskega in tako so nosile v svet dokaz, da tod živi slovenski življenj in da so ti kraji slovenski.

Seveda ne gre podcenjevati razglednice kot znamenitega turizma. Zato so založniki tudi stremeli, da bi bile lepe in kar najbolj prikupne. Tako so ljudje spoznavali kraje, se izobraževali in marsikdo se je zaradi lepega kraja, ki ga je videl na razglednici odločil prebiti del časa kot turist v predstavljenem naselju.

Razstava v Galeriji Mozirje je bila v sklopu slavnostnega sporeda ob letošnjem občinskem prazniku, zamisel zanjo pa je dal Arhiv kulturne skupnosti Mozirje, pri postavitvi pa je pomagala Matična knjižnica v Mozirju.

Razstavo je predstavil obiskovalcem A. Videčnik, za kulturni spored pa je poskrbela Glasbena šola Titovo Velenje, oddelek Mozirje. Nastopila sta harmonikaša Matej Kranjc in Borut Repše.

Ob koncu pa še to! Mnogo je še razglednic pozabljenih na smetiščih ali zavrnjenih nekje na podstrešjih. Pomagajte nam jih ohraniti! Spročite svoje pripravljeno Arhiv Kulturne skupnosti Mozirje (Občinska matična knjižnica — tel. 831-292) ali pa Janezu Mavriču, Gornji grad 111. Hvaležni bomo za sodelovanje, vi pa boste storili svojo kulturno dolžnost!

A. V.

PRAZNIK ☆ OBČINSKI PRAZNIK ☆ OBČINSKI PRAZNIK

Delavke in delavci Elkraja so se množično udeležili slavlja ob 40-letnici svoje delovne organizacije.

Dom obrtnikov odprt

Zelo prikupna stavba v Mozirju je plod dolgoletnega prizadevanja Obrtnega združenja Mozirje, da bi dobili svoje prostore, saj ti, v katerih so sedaj poslovali, niso odgovarjali niti trenutnim, še manj pa bodočim potrebam mozirskega združenja.

Ze na zunaj je Dom obrtnikov lep in res prilagojen okolju. Načrti so delo arhitekta Alojza Jeraja.

Pred novo stavbo se je zbralo veliko ljudi, ki so z zanimanjem prisluhnili najprej besedam predsednika skupščine združenja obrtnikov, Martina Aubrehta. Dejal je, da se je s tem domom uresničila želja 389 obrtnikov v dolini. Pred šestimi leti so pričeli iskati možnosti za ureditev lastnega doma, vendar so šele na lokaciji, kjer dom stoji, pričeli z vneto graditvijo. Pri tem jim je pomagala tudi Zveza obrtnih združenj Slovenije, tako so z združenimi močmi uspeli zgraditi dom, ki bo omogočal vsestranski razvoj dejavnosti združenja.

Nato je povzel besedo predsednik UO Obrtnega združenja Mozirje inž. Herman Remic. Poudaril je, da združenje že vrsto let združuje sredstva za to gradnjo in končno je dom gostov. Ko je govoril o položaju obrtništva, je poudaril še vse prevelik razkorak med načrti, obljubami in dejanji v naši družbi, vsaj kar tiče malega gospodarstva. Deklaracije so eno, stvarnost pa drugo. Tako je seveda v teh časih kaj težko pričakovati odpiranje novih poslovalnic v dolini, saj se za takšen podvig potrebuje ogromno sredstev in seveda večje razumevanje družbe. Obrtniki so še vedno družbeno slabo vrednoteni. Ko je govoril o delu združenja je nakazal nekatere načrte, kot je lastna druga, saj obrtniki na ta način

pričakujejo boljši poslovni uspeh, seveda pa bodo poskrbeli za ustreznost oblikovanje knjigovodskega servisa, ki je članom zelo potreben.

Navzoče je pozdravil tudi predsednik SO Mozirje Anton Boršnak in obrtnikom čestital k uspešni izgotovitvi lepega doma. Menil je, da je skrajni čas, da dobi malo gospodarstvo enakopraven položaj z drugimi dejavniki v naši družbi, ki si od razcveta obrtništva tudi veliko obeta. Poudaril je, da je prav v sedanjem času zelo pomembno iskati znanje in tega je veliko v drobnem gospodarstvu. Izrazil je prepričanje, da bo torej ta veja gospodarstva v bodoče našla svoje mesto v gospodarskem dogajanju.

Nazadnje je čestital mozirskim obrtnikom še predstavnik Zveze obrtnih združenj SRS F. Drame. Tudi on je menil, da je marsikaj bistvenega za razvoj malega gospodarstva le še na papirju, da je še premalo vneme za hitrejšo upoštevanje potreb te veje gospodarstva. Z iskrenimi željami, da bi novi dom dobro služil potrebam mozirskega obrtnega združenja je predal pozornostno darilo zveze.

Kot se za obrtnike spodobi, so pred vhodna vrata postavili leseno prepreko, ki jo je prežagal predsednik gradbenega odbora Ivan Mikec. Tako je bil vstop prost za vse goste, ki so si z zanimanjem ogledali prostore Doma obrtnikov v Mozirju.

Za kulturni spored je poskrbelo pevsko društvo Enakost iz Mozirja pod vodstvom Antona Ačmana. Recitala pa je učenka OS II. grupe odredov Mozirje.

A. V.

Nov uspeh in spodbuda obenem

Veseli in upravičeno ponosni so bili ob prazniku občine Mozirje tudi v Radmirju, prijetni vasi v krajevni skupnosti Ljubno, ki se v zadnjih letih hitro razvija. Seveda predvsem po zaslugi složnih in pridnih prebivalcev.

Namenu so namreč izročili novo športno igrišče s parkirišči, za katerega so namenili dobrih 10 milijonov dinarjev in veliko prostovoljnih delovnih ur. Razveseljivo pa je, da to niti začetek in niti konec akcije. Zamisel za gradnjo parkirišč s parkirnimi prostori se je porodila pred leti, ko so domači gasilci, po svojih uspehih znani daleč naokrog, prevzeli propadajoče poslopje nekdanje šole, oziroma prosvetnega doma. Obnove

stavbe so se lotili z veliko mero delovne vneme, v njej pa bodo prostori za delo organizacij in društev in za vso ostalo dejavnost te uspešne vaške skupnosti. Ob obnavljanju doma pa urejujejo tudi okolico in celoten prostor, ki že služi za šport, rekreacijo, razvedrilo in za druge namene. Urejena parkirišča so pomembna tudi zaradi znane zakladnice v bližnji cerkvi, ki jo obiskuje vse več ljudi od vsepovsod. Seveda jim načrtov za nadaljnje delo ob tem večnamenskem poslopiju in prostoru ne manjka. Dosedanji uspehi so zagotovili, da jih bodo uresničili, prav zadnja pridobitev pa jih bo gotovo spodbudila k še večji zagnanosti.

J. P.

Prvo republiško tekmovanje

V šele poldrugem letu obstoja in delovanja so člani kinološkega društva Mozirje opravili zares veliko dela.

Številni vodniki s svojimi štirinožnimi prijatelji pridno vadijo, opravljajo izpite, na prostoru ob Savinji v Varpoljah pospešeno urejajo društveni in vadbeni prostor in podobno. Ze po tako kratkem času so se lotili še organizacije republiškega tekmovanja in se tudi tako vključili v praznovanje občinskega praznika. Tekmovanje so vzorno izvedli, minilo je v prijetnem vzdušju, nastopilo pa je 35 vodnikov s športnimi in službenimi psi iz osmih slovenskih klubov. Konkurenca je bila dovolj kakovostna. V skupni uvrstitvi je premočno zmagala Nuška Sergo iz Maribora z dobermanko

nekso, vodnica in psička pa se že ponašata s številnimi zmagami na evropskih tekmovanjih. Ista vodnica je z dobermanom Igorjem osvojila tudi drugo mesto, tretji pa je bil z nemškimi ovčarjem Albin Draksler iz Žalca. Za nastop na takšnem tekmovanju je treba vsaj dve leti resne vade, zato so trije domači vodniki z uvrstitvijo v zlato sredino še kako zadovoljni. Z resno vadbom in nastopi na podobnih tekmovanjih bodo zato še nadaljevali, namen članov mozirskega društva pa je tudi, da bodo republiško tekmovanje športnih in službenih psov poslej pripravili vsako leto. Tekmovanje so organizirali na pomožnem Elkrejevem nogometnem igrišču v Mozirju.

J. P.

»Sedaj bom zagotovo ostal na kmetiji«

Za Gornjo Savinjsko dolino zagotovo velja, da ob najrazličnejših priložnostih ne pridobiva »spektakularnih« pridobitev, so pa njeni prebivalci pogosto bogatejši za manjše delovne zmage, ki jim ogromno pomenijo pri njihovem vsakdanjem življenju in delu. Nekaj takega zagotovo velja za nedavno otvoritev ceste iz Solčave do kmeta Jankarja, katerega domačija leži visoko pod strmimi ostenji Raduhe. Narava je seveda na tem prostoru enkratna, toda življenjski in delovni pogoji so ob vsej lepoti že kar surovi. Visokogorski predeli na Solčavskem so težko dostopni, obdelovanje zemlje v teh strminah skorajda že nemogoče, kmetijske površine so se v zadnjem obdobju zmanjševale, kmetje pa so se preusmerili v gozdarsko in živinorejsko dejavnost.

Pogoj zato je seveda tudi povezava z dolino, zanjo in za vse ostale življenjske in delovne nujnosti pa cesta. Prav pri tem pa se je izjemno izkazalo nazarsko Gozdno gospodarstvo z gradnjo številnih gozdnih cest po vsej dolini in tudi na Solčavskem. Kljub izredno zahtevnim pogojem so nazarski gozdarji v zadnjih 30 letih zgradili preko 800 kilometrov cest, ki niso zagotovile samo lažjega izkoriščanja gozdov, pač pa je njihov pomen veliko večji. Ohranile so življenje na teh prelepih in obenem težkih področjih.

Šahovski turnir

V počastitev občinskega praznika so pripravili na Rečici šahovski turnir, na katerem so se pomerili šahisti iz naše občine, udeležili pa so se ga tudi igralci iz Prebolda, Sempetra, Šmartnega ob Paki in Žalca. Vseh je bilo 20.

Tokrat so se izredno dobro odrezali šahisti našega kluba. Zaslužno je zmagal Špeh, ki je po porazu proti Repšetu v drugem kolu odlično nada-

Mnogo višinskih kmetij je bilo že opisanih, pa jim je cesta ponudila možnost za preživetje in razvoj, možnost za sodobnejše gospodarjenje, za ustvarjanje tržnih viškov, za turizem, za življenje torej.

Med takimi kmetijami je tudi Jankarjeva, visoko nad Solčavo in pod strmimi ostenji Raduhe. Jankarjevi so na svoji domačiji vztrajali, kljubovali času in se v zares težkih razmerah borili za obstanek. Mnogi bi že zdavnaj obupali, Jankarjevimi pa so ljubezen in ponos do svoje zemlje ter zavezanost v ta lepi in divji svet dajali moč, da so vzdržali. Nihova sreča ob novi cesti se z besedami ne da opisati, doživeti jo je treba. Sin Ciril, ki bo nasledil očeta, svoje sreče ni znal opisati: »Ne veste, kako smo veseli in srečni, koliko nam cesta pomeni in kako smo hvaležni vsem, ki so nam pomagali. Sedaj bom zagotovo prevzel kmetijo in jo razvijal naprej.« To pa je najbrž največja vrednota 2,7 kilometra dolge ceste, za katero so sredstva zagotovili nazarsko Gozdno gospodarstvo, porabniki lesa in drugi, vredna pa je bila dobrih 65 milijonov dinarjev. Seveda so si z njo gozdarji zagotovili nove predele za pridobivanje lesa, izboljšali pogoje za delo in zmanjšali stroške. Zares velik korak torej.

J. P.

ljeval. V odlični igri zadnjega kola je nato premagal do takrat vodilnega Selišnika.

Končni vrstni red je torej bil: 1. Špeh, ZSSK, 2. Storman, Sempeter, 3. Veršnik, ZSSK, 4. Selišnik, ZSSK, 5. Šetnikar, Prebold in 6. Ošep S., ZSSK.

Turnir je bil dobro pripravljen.

A. V.

Gasilsko slavlje v Mozirju

Mozirski gasilci, ki so načrtovali delovno slavlje svojega visokega jubileja. Niso pa imeli sreče z vremenom na dan osrednje prireditve. Načrtovana parada je odpadla, srečanje gasilcev v Savinjskem gaju je bilo pod streho, zato tudi ne tako množično, skratka, vreme je opravilo svoje.

Vendar pa na samem zborovanju v gostinskem prostoru Savinjskega gaja ni manjkalo dobre volje in prijetnega vzdušja.

Zbrane gasilce je najprej nagovoril načelnik Gasilske zveze Slovenije Anton Sentočnik. Poudaril je pomen gasilske organizacije skozi čas in danes. Pohvalil vno mozirskih gasilcev, ki so s svojimi sto leti dokazali vztrajnost v delu. Za to jim je tudi iz srca čestital k jubileju z željo, da bi še naprej delovno dokazovali svojo enotnost in voljo do pomoči soljudem v nesreči. Govoril je tudi o nujnosti posodabljanja gasilske opreme, to je potrebno glede na razvoj industrije, ki je dejansko najbolj ogrožena. Menil je, da je prav zato znanje gasilcev na prvem mestu in je usposabljanje mladih kadrov glavna naloga gasilskih društev.

Nato je inž. Anton Sentočnik predal republiška odličja najzaslužnejšim gasilcem in društvom.

Predsednik Občinske gasilske zveze Mozirje Boško Terbošek je nagovoril zbrane s čestitkami domačemu društvu ob njegovem visokem jubile-

ju. Nato je orisal napore društev v dolini, se o njihovem delu tudi pohvalno izrazil ter poudaril, da je uspeh dobrega dela v dobri organizaciji in usposobljenosti. K temu bodo tudi pripomogle nove prenosne radio oddajne in sprejemne postaje, ki so jih nabavili za potrebe vseh društev v dolini. Medsebojno sprotno obveščanje je predpogoj za skupne akcije. V imenu OGZ je predal nato priznanja in odličja zaslužnim gasilcem in društvom.

Z mozirskimi gasilci so pobrateni še gasilci Dubrave in Kumrova. Ti so predali svojim mozirskim tovarišem pozornostna darila ob jubileju hkrati pa so izročili nekaj odličij hrvaške gasilske zveze nekaterim članom naših gasilskih društev. Izrazili so zadovoljstvo nad dosedanjim dobrim sodelovanjem in zaželeli Gasilskemu društvu Mozirje veliko nadaljnjih uspehov.

Stane Kranjc, predsednik GD Mozirje se je vsem, ki so izrazili čestitke, med njimi so bili tudi Ravenčani in Velenčani, toplo zahvalil. V priznanje za dobro sodelovanje je nato izročil društvom in sosednjim zvezam mozirske zlate plakete. Ob tem je treba povedati, da so te zelo lepo oblikovane in predstavljajo resnično vrednost.

Gasilce, torej tudi slabo vreme ni motilo pri proslavi, ki je tako lepo uspela.

A. V.

Končno v novih, lepih prostorih

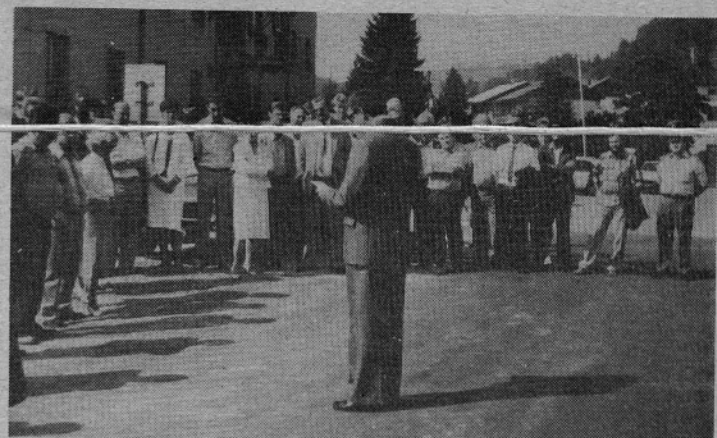
Delavsko univerzo Mozirje so ustanovili skoraj natanko pred štirinajstimi leti. Prvi direktor in edini delavec je za začetek dobil »primerne« prostore na hodniku stavbe občinske skupščine. Kasneje so se pogoji seveda izboljšali, pomemben mejnik pa je bila vselitev v prostore novega gasilskega doma v Mozirju. Desetletje je imela delavska univerza pri mozirskih gasilcih ustreznne pogoje za delo, ob širitvi dejavnosti in ob vse večjih potrebah delovnih organizacij in občanov, pa so seveda tudi ti prostori postajali funkcionalno neprimerni.

Takšna je bila skupna ugotovitev vseh, ki potrebujejo delavsko univerzo in njeno dejavnost. Gradnja novih prostorov je tako našla svoje mesto v programu 3. referenduma, graditi pa so jih pričeli kot prizidek k nazarskemu delavskemu domu. Ne glede na vse, je bilo težav ob gradnji veliko, izključno denarnih seveda. Kljub vsemu je prizidek zgrajen in pred dnevi so se zaposleni na Delavski

univerzi v nove prostore že vselili, ob prazniku občine Mozirje pa so jih tudi slovesno odprli.

Ob referendamskih sredstvih je h končni izgradnji prepotrebni prostorov največ pripomogla delovna organizacija Gorenje-Glin Nazarje z izdatno denarno in drugačno pomočjo. To med drugim tudi dokazuje, koliko pozornosti v nazarski lesni industriji namenjajo znanju in s tem izobraževanju ob delu. Precej je pomagala tudi Modna konfekcija Elkraja, ostali pa v manjši meri. Seveda ne smemo pozabiti naporov nazarske krajevne skupnosti, ki je upravljalca doma ter številnih prizadevnih posameznikov iz gradbenega odbora. Z novim prizidkom so pridobili šest večjih in manjših upravnih prostorov, temnico in prostore za tiskarno. Novi pogoji za delo se bodo morali odraziti na večji kakovosti dejavnosti delavske univerze Mozirje.

J. P.

Novi prostori za sodobno centralo so bili slovesno odprti med občinskim praznovanjem. Direktor PTT Celje Janez Gril je orisal izredni pomen objekta za bodočo telefonsko mrežo v občini.

Praznik KS Mozirje je popestril tudi lep kulturni program.

Mladi folkloristi so zaplesali na novi cesti v Rastke.

Oče in sin z domačije Janker sta z »amerikanko« prežagala ranoto in cesta do njune domačije je bila odprta.

Športno igrišče za mladce, parkirni prostor za obiskovalce radmirske zakladnice — vse to je velika pridobitev za Radmirje. V ozadju pa je stara šola, ki počasi, vendar vztrajno dobiva novo podobo.

Elkrejevim delavkam in delavcem je spregovoril tudi direktor Ivan Kramer

Zahvala

Pavšnar Elizabeta iz Raduše 21 se javno zahvaljuje našemu zdravniku Antonu Zunterju.

Bila sem v kritičnem stanju, v zadnjih sekundah življenja me je rešil s svojo skrbnostjo in pozrtvovainostjo do socioveka. Spremljal me je do bolnice, kjer so mi nudili nadaljnjo pomoč.

Mislil, da si resnično zasluži priznanje, saj so mu tudi iz bolnice poslali pohvalno pismo.

Ob tej priložnosti mu želim še mnogo uspeha pri njegovem napornem delu. Ob koncu pa njemu in vsem njegovim želim še veliko zdravja.

Tudi sestrama prisrčna hvala za vse.

PAVŠNAR ELIZABETA, Luče

Uredništvu Savinjskih novic

V zadnjih Savinjskih novicah je bil v rubriki »Iz miličniške beležnice« objavjen članek o nočnem nemiru na Trnovcu. Podatki so bili enostranski, zato dopolnjujem članek.

Da je prišlo do nenavadno čudnega nočnega obiska, je kriv tov. Finkšt Jože, ki je v gostilni Semprimožnik na Homcu dne 5. aprila z nesramnimi izrazi grdo žalil tov. Koren Pavla. Nočni obiskovalci so želeli samo pojasnilo in opravičilo za žaljivke. Niso bili vinjeni, nobenega niso ogrožali, vendar pa po obisku še bolj razočarani nad reagiranjem tov. Finkšta.

KOREN PETER

Javne zahvale

Direktor Delavske univerze Mozirje Janez Štiglic je ob otvoritvi novih prostorov podelil javne zahvale vsem tistim, ki so najbolj zaslužni za izgradnjo objekta. Prejeli so jih: občani občine Mozirje (program samopriskevka), Gorenje GLIN Nazarje, Elkroj, Občinska izobraževalna skupnost Mozirje, Krajevna skupnost Nazarje, Glin Nazarje-TOZD Energetika in vzdrževanje, Ivo Bastl, Bele Miran, Marjan Dobrovc in Rudi Kuhar.

Krajevna skupnost Luče — vodovodni odbor

Obveščamo vse porabnike vode iz javnega vodovoda Luče, da je zaradi pomanjkanja vode do nadaljnjega prepovedano pranje avtomobilov in večja poraba vode izven gospodinjstva.

Preklic

Dešman Alojz iz Savine 58, preklicujem izjave, ki sem jih širil o Bezonovnik Frančiški, Pustoslemšek Mariji in Jeraj Mariji iz Savine.

Namesto cvetja pokojni članici Mariji Klemenak pošiljamo denar za dogradnjo celjske bolnice.

TVD Partizan Mozirje

MERCATOR ZGORNJESAVINJSKA KMETIJSKA ZADRUGA MOZIRJE TOZD BLAGOVNI PROMET

ponovno razpisuje štipendijo za smer

OBLIKOVALEC KOVIN, stopnja zaht. IV.

Kandidate vabimo, da pošljejo vloge na obrazcu DZS št. 8,40 ter zadnje šolsko spričevalo najkasneje do 1. 10. 1987 v splošni sektor zadruga.

Na podlagi pritožb uporabnikov telefonskih storitev, smo ugotovili, da precejšnje število telefonskih naročnikov na področju občine Mozirje, ni prejelo računov telefonskih storitev za mesec julij — 1987.

Neljuba napaka je nastala pri pošiljanju računov iz ERC Ljubljana. Za neljubo napako se opravičujemo, telefonske naročnike pa prosimo, da sporne opomnje reklamirajo pri TOZD ZA PTT PROMET — NAROČNIŠKA RAZMERJA Titovo Velenje.

Hvala za razumevanje.

TOZD ZA PTT PROMET
TITOVO VELENJE

Gorenje — GLIN Lesna industrija NAZARJE DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE

objavlja prosta dela in naloge

»KUHARICA«

v obratu družbene prehrane

Pogoji:

— IV. stopnja kuharske smeri in 1 leto delovnih izkušenj

Kandidate prosimo, da pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev za objavljena dela in naloge v 8. dneh po objavi na naslov: Gorenje — GLIN Nazarje, Kadrovski sektor, 63331 Nazarje, kjer dobite tudi vse potrebne informacije.

Vodstvo občinske gasilske organizacije v Savinjskem gaju.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE MOZIRJE

Na podlagi 8. člena pravilnika o pogojih in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju se razpisuje

NATEČAJ

za dodelitev družbenega najemnega stanovanja v novozgrajenem bloku na Rečici ob Savinji, namenjenega za potrebe delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju.

Za dodelitev navedenega dvosobnega stanovanja velikosti 60,70 m² se lahko javijo delavci zaposleni pri samostojnih obrtnikih in samostojni obrtniki, ki izpolnjujejo pogoje »pravilnika o pogojih in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju«.

Prosilci, ki želijo pridobiti stanovanjsko pravico nad tem družbeno najemnim stanovanjem, morajo vložiti vlogo s potrebnimi potrdili (dokazili) na Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Mozirje — komisiji za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju.

Na natečaj morajo interesenti predložiti:

- vlogo z opisom bivalnih razmer;
- potrdilo o osebnem dohodku vseh članov družine (skupnega gospodinjstva) za leto 1986;
- potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov;
- potrdilo od kdaj interesent živi na območju občine Mozirje in od kdaj je zaposlen v zasebnem sektorju.

Natečaj za pridobitev stanovanja traja do vključno 30. 10. 1987.

Vloge za priglasitev na natečaj, ki bodo na SSS občine Mozirje prispale po tem roku, ne bodo upoštevane.

Vsa podrobnejša navodila o natečaju lahko interesenti dobijo v strokovni službi Združenja obrtnikov Mozirje ali v strokovni službi Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Mozirje.

OBVESTILO

Obveščamo, da se je uprava DELAVSKE UNIVERZE Mozirje zaradi dograditve lastnih prostorov preselila v prizidek Delavskega doma v Nazarje.

Telefon:

- uprava in tajništvo: 831-962
- vodja izobraževanja in vodja tiskarne: 831-938

MONTAŽNA GRADNJA »SMREKA« Gornji grad p.o.

Komisija za delovna razmerja na podlagi 8. člena pravilnika o delovnih razmerjih objavlja prosta dela in naloge

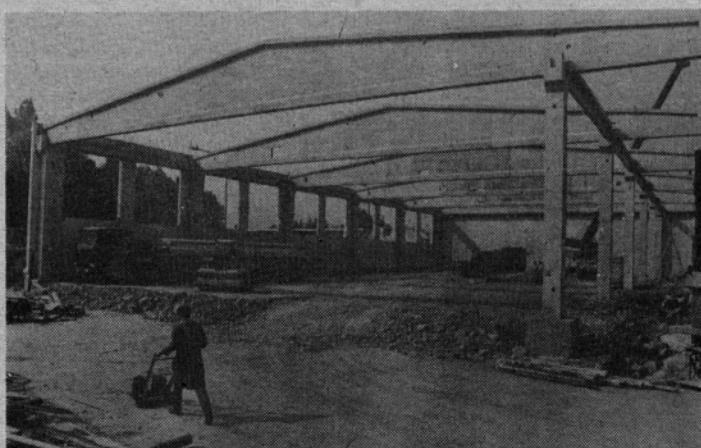
varovanje delovne organizacije

Pogoji:

- zahteva se II. stopnja znanj
- delovne izkušnje 3 mesece
- uspešno opravljena poskusna doba v trajanju 60 dni

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: MONTAŽNA GRADNJA »SMREKA« Gornji grad.

Rok za sprejemanje ponudb je 8 dni po opravljeni objavi. Kandidati bodo o opravljeni izbiri obveščeni v roku 30 dni.

Novi prostori Gorenje MGA Nazarje rastejo iz dneva v dan. Delavci ne izgubljajo časa. Prvi del investicije bo končan še letos, vrednost naložbe pa znaša 3,4 milijarde dinarjev.

Gobarske strasti

Za lansko gobarsko sezono so govorili, da je bila odlična. Zlobgeži so rekli, da je imel zaslug za to Černobil. Toda kaj lahko potem rečemo letos, ko je gob še zmeraj več kot lani.

Množična rast gob je seveda sprožila pravo histerijo. V naši občini je zelo dosti »žlakov«, katere pozna več ali manj ljudi. Pravi gobarji svojega »žlaka« seveda ne izdajo. Tisti, ki poznajo bolj skrivna rastišča gob, so zato letos resnično prišli na svoj račun. Očividci so potrdili, da so nekateri prinesli tudi 40 ali celo več kilogramov jurčkov. In to ne samo enkrat v sezoni.

Ce se malo preizkusimo v ekonomiji, lahko pridemo do zelo zanimivih števil. Tudi, ko so gobe najbolj rastle, so jih na celjski tržnici prodajali po 5.000 din za kilogram. Sami si lahko izračunate, da je nabiralec, ki je domov prinesel 40 kg jurčkov, v bi-

stvu zaslužil en povprečni slovenski mesečni osebni dohodek. To pa že niso več mlačje solze, poleg tega pa se srečnemu gobarju ugled zelo poveča v bližnji in daljni okolici.

Sicer pa je že dolgo znano, da je nabiranje gob zelo zdrava rekreacija ob pogoju, če nabirate užitne gobe.

Ker je letos mlado in staro drlo v gozdove, je obstajala velika možnost, da ste srečali kakega starega znanca, s katerim že dolgo niste vasovali. To je samo še ena dobra stran nabiranja gob.

Kot vsaka stvar, pa ima tudi nabiranje gob drugo plat medalje. Nekateri motorizirani gobarji so se letos pritoževali, da so jim ljubosumni gobarji spustili zračnico na avtomobilu, ker so našli vsiljivce v svojih »loviščih«. Sicer pa ta problem ni neresljiv, le v gozd je treba iti peš.

RAJKO PINTAR

Nesreča nikoli ne počiva

Nedeljsko pomladno jutro. Ptički prepevajo in se lovijo po cvetočih vejah jablan. Izza obzorja na vzhodu je pokukalo toplo sonce.

Stojim ob oknu in srce mi nemirno udarja. Tako lep dan bo za izlet in po dolgem času bom spet užival v igri ob prijatelju Eriku. Tako srečen sem, toda ne morem se odločiti, ali je moje srce srečno zaradi izleta ali čudovite narave.

Avto drvi po sivi vijugasti asfaltni cesti. Mamica in očka se pogovarjata, sestro pa rajši poslušava popevke po radijskih valovih. Vozimo se že precej časa, ko očka pred čestnim odsekom slovesno oznani: »Se kilometer, pa bomo pri Eriku.«

Že smo bili na stranski cesti, ko kljub glasnosti radia slišimo silovit tresk in žvenket stekel.

Očka ustavi avto in vsi pohitimo na kraj nezgode. Mlad, pijan moški sloni na zmečkanem avtomobilu in iz grla mu prihaja žalostno vprašanje: »Zakaj si me prisilil, da sem šel?« Skoraj je že jokal. Po obrazu mu je curljala kri, rana na čelu je bila velika. Mamica je prijazno stopila k ponesrečencu in mu ponudila prvo pomoč, očka pa je šel poklicat zdravnika. »Ne rabim pomoči, saj je tako vseeno če umrem!« je sedaj že skoraj šepetal. Še malo se je zazibal ob avtomobilu, potem pa se je zgrudil

obenj. Sestro sva pomagala mamici, da je ponesrečenca položila v pravičen položaj, saj je bil nezavesten. Takrat pa je pridrvel rešilni avto z vklopljeno sireno. Mladega moža so odpeljali. Tudi mi smo se odpeljali naprej, vendar lep, sončen dan, brez vsakega oblačka na nebu, se je zame spremeni. Postal je siv, žalosten. Pred očmi sem še vedno imel nezgodo. Sto vprašanj se mi je motalo po glavi. Zakaj vinjen voznik vozi? Kaj če bi se zaletel v drug avtomobil? Morda bi ugasnilo celo človeško življenje. Kaj če bi voznik postal invalid?

Pripeljemo se do prijatelja. Ves srečen mi prihiti nasproti. Odzdravim mu, in že mu hitim pripovedovati o prometni nezgodi. Tudi Erik je ob mojem pripovedovanju postal zamišljen. Ves čas sva razglabljala o prometni nesreči. Na najine tako težko pričakovane športne igre sva kar pozabila. Lep dan je bil pokvarjen, toda zame in Erika poučen.

Z Erikom sva kot prava prijatelja bila enakih misli in sva si tovariško prisegla: »Ko bova midva vozila železnega konjička, ne bova pokusila alkohola, pa čeprav bo grlo še tako suho!« Trezna glava je največje bogastvo.

JOŽE RIHTER, 6. razred
COŠ Fran Kocbek Gornji grad

Osnovna šola II. grupe odredov Mozirje

objavlja prosta dela in naloge

čistilke

za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Kandidati naj pošljejo pisne vloge na naslov Osnovna šola II. grupe odredov Mozirje v roku 15 dni po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 30 dni.

10

ljubljska banka

Temeljna banka Velenje n. sub. o.

Ob 8. oktobru — prazniku občine Velenje čestitamo delovnim ljudem in občanom.

Kmečki praznik

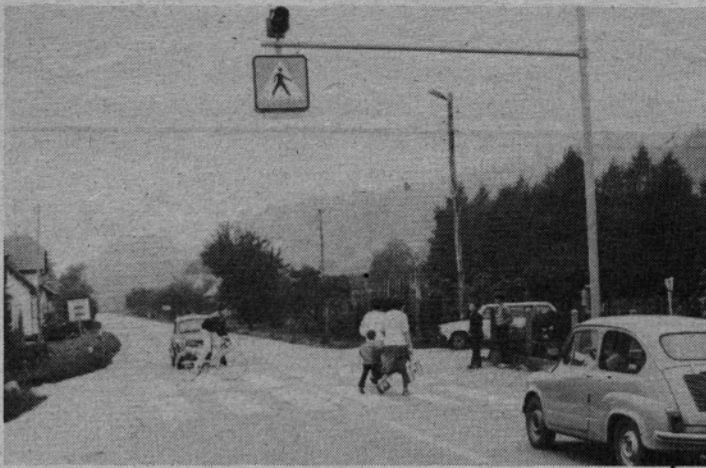
S sobotnim kmečkim praznikom so v moziški občini sklenili turistične prireditve, ki naj bi ohranjale bogato narodopisno izročilo Gornje Savinjske doline in obenem krepile poletni turistični utrip, ki že močno peša — žal z njim tudi te prireditve. Ugotovimo lahko namreč, da so — žal — vse prireditve, če izvzamemo Flosarski bal, močno zaostale za ravni iz prejšnjih let. Postajajo veselice z zvonečim imenom in imajo z izročilom vse manj skupnega. »Olajševalna okoliščina« je dejstvo, da izkupiček s teh prireditev — veselic zares namenjajo razvoju posameznega kraja. Takšen uvod se vsiljuje sam po sebi.

Zato naj Trnavčani ne zamerijo. V soboto popoldne so torej pripravili svoj »Kmečki praznik«. Organizirajo ga sami, se pravi vaška skupnost, veliko volje, naporov in dela porabijo pri tem. Letos niso napredovali, niso pa tudi

preveč nazadovali. Veliko je pri vsem tem vredna njihova sproščenost, neposrednost, skromnost, brez nepotrebnega blišča in kramarjev. Veliko je vredno prijetno okolje te kmečke vasice, ki si že sama po sebi zasluži obisk, vse skupaj pa daje njihovi prireditvi domačnost in poseben čar.

Kosci so tudi v soboto prikazali nekdanji način košnje, pomagale so jim seveda tudi grabljice. Redi so se pod spretnimi rokami in ostrimi kosami vrstile ena za drugo in pod grabljami prav tako tudi »izginjale«. Gospodar je nadzoroval delo, slišala se je lepa domača pesem, zajtrk je bil obilen in tudi sicer je bilo zanimivo. Po vasi so si obiskovalci lahko ogledali nekdanja kmečka opravila, roko na srce — lahko bi jih bilo več. Kakorkoli že, bilo je to prijetno popoldne in naj bo prihodnje leto še bolj.

J. P.

Prehod za pešce pri moziški šoli je sicer opremljen s semaforjem, toda ob pričetku šole bo potrebna še večja previdnost voznikov. Vedno večje število prometnih nesreč bi moralo biti resno opozorilo.

Lovro iz Šmihela

Daleč naokoli dobro poznan je Lovro Goličnik iz Šmihela. Njegov ugled je tolikšen, da bi zaslužil več pozornosti. Ko je pred leti napisal kroniko Šmihela, ni odložil peresa, nadaljeval je s pisanjem svojih misli, v katerih izraža bojazen za naravo, za lepoto krajine, ki jo tako neusmiljeno uničuje zob sodobnosti.

Ko sem ga nazadnje oobiskal, je bolan ležal v postelji, pa nad obiskom ni bil nič nejevoljen. Videti je bilo, da ga kuha vročina, pa ni dovolil, da bi prišel drugič. Pogovarjala sva se o nekdanjem Sadjarskem društvu v drugi polovici tridesetih let, takšno društvo so na pobudo takratnega učitelja Ivana Dolinarja v Šmihelu ustanovili, pri tem pa je od vsega začetka sodeloval tudi Lovro Goličnik. Sploh ga najdemo povsod tam kjer je šlo za napredek kraja in za lepše življenje, od njega tako ljubljenega Šmihela. Pozneje ga je druga vojna sprva odplavila v tujino, bil je vojni ujetnik. Ko se je vrnil, ni za hip okleval s sodelovanjem v NOG. Po vojni je bil v prvem odboru zadruga, boril se je za cesto do Šmihela, pa tudi elektrifikacija je bila del njegovega prizadevanja. Ko se danes spominja tistih časov, rad pove, kako so bili Šmihelčani nejevoljni, ko so jim vzeli zadrujo, pa kot pravi, nič ni pomagalo, da smo oporekali, drugi so bili močnejši...

Pa preidimo spet k pisanju Lovra Goličnika. V uvodnem delu zadnjega zapisa pravi med drugim takole: »Slovenski jezik je vedno bolj zapostavljen. Morda zato, ker ga vedno bolj mrcvarijo šolani ljudje, ki mešajo vmes tujo šaro, ali pa morda zato, ker velik del podeželskega življa še vedno vztraja pri svojih narečjih širom naše slovenske domovine... Rad bi poudaril to, da oni, ki polnijo naš slovenski jezik s tujkami, niso več pravi Slovenci... Tudi knjige so predrage... Gre mi na bruhanje, ko v časnikih berem neskočno dolge članke z brezštevilnimi tujkami... Jaz pa bi isto rad napisal z malo besedami in to s slovenskimi, da bi vsebino razumel vsak Slovenec...«

Take in podobne misli niza Lovro Goličnik v svojem zapisu, ki mi ga je posodil, da ga bomo lahko kopirali in shranili v našem arhivu.

Šmihel je že od nekdaj bil zaselek vedrih, vendar pa pokončnih ljudi. Ta mala vasica pod Moziškimi planinami je vztrajno kljubovala nasilju, ali je šlo za fevdalno, ali za državno izkoriščevalsko. Med prvimi žrtvami druge vojne so bili prav Šmihelčani. Tem ljudem je torej v krvi občutek pónosa in pravičnosti. Vse to pa še danes, kljub svojim 85 letom zelo odločno izraža Lovro Goličnik.

A. Videčnik

Balu na pot

Le dober mesec po Flosarskem balu se je že sestel koordinacijski odbor, ki je letos organiziral to turistično prireditev. Namen sestanka je analiza prireditve z organizacijske in finančne plati. To je že nekaj let stara praksa organizatorjev, saj je pomembno, da so vsi, ki kakorkoli sodelujejo pri prireditvi, seznanjeni z ocenami in finančnim učinkom.

Sestanek je bil zelo dobro obiskan, tako, da je predsednik koordinacijskega odbora Bogdan Grohar lahko z zadovoljstvom ugotovil pripravljenost vseh društev in organizacij na Ljubnem za nadaljnje sodelovanje pri organizaciji Flosarskega bala. Potrebno je povedati, da je bil zadnjih nekaj let vedno drugi predsednik koordinacijskega odbora. Največja hiba takega

načina dela je bila, da je bil vodja prireditve izbran šele zadnji hip. To je seveda omejevalo vnašanje novih idej in organizacijskih prijemov. Nekaj jih je bilo kljub temu vsako leto, toda dosti laže bi bilo, če bi priprave potekale skozi celo leto. Zdi se, da je ta problem sedaj rešen, saj je Bogdan Grohar, ki je sicer zaposlen v Kovinarstvu na Ljubnem, pripravljen opravljati funkcijo predsednika še naprej.

Sicer pa je bila posebno ugodno letos ocenjena povorka, ki je bila bogata kot že dolgo ne. Vanjo se vključujejo tudi turistična društva iz ostalih krajev naše občine.

Organizatorji obljublajo za naslednji Flosarski bal, ki bo že 29. po vrsti, kar nekaj novosti.

RAJKO PINTAR

Takole sta se Pavla in Martin Kuhar iz Tiroseka nad Novo Štiftjo po 60-ih letih znova znašla pred matičarjem, saj sta pred dnevi praznovala biserno poroko. Poročni obred je opravil predsednik SO Mozirje Anton Boršnak. 80-letna Pavla in 88-letni Martin Kuhar sta biserno poroko praznovala v krogu svoje številne družine, ki šteje 9 otrok, 21 vnukov in 14 pravnukov. Številnim čestitkam slavljencema se pridružuje tudi uredništvo Savinjskih novic.

PUKART FRANJO

Spomini nas obvezujejo

V mesecu avgustu je v Delu izšla novica, iz katere razberemo, da so dali kranjski planinci pobudo, da bi osrednji del Savinjskih Alp razglasili za krajinski park. Gre za območje v trikotju Ravenska Kočna nad Jezerškim — Okrešelj nad Logarske doline — Bolska Kočna na sosednjem Koroškem. Upravni odbor PD Kranj je sklenil s predlogom seznaniti vse občine iz tega področja, med drugim tudi Mozirje. Priprčan sem, da ta predlog zasluži vso podporo. To še tembolj, ker imamo doselej zavarovane z republiški predpisi samo Robanov kot, kot krajinski park, Sočavsko tiso, kot naravni spomenik in Iglo, kot naravni spomenik (iz monografije »Slovenske gore«). S tem bi se uresničila prizadevanja Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva za zavarovanje Logarske doline in Okrešlja. Društvo je namreč po dolgotrajnih, ovinkastih birokratskih poteh uspelo leta 1932 odkupiti Okrešelj in del Logarske doline. To je bil prvi korak h končnemu cilju, ki še do danes ni uresničen — razglasitvi narodnega parka. Prvič zasledimo v naši zgodovini odkup ozemlja, namenjen prav ohranitvi.

To je zgodovinsko dejstvo, ki je vse preveč zatono v pozabo. Preobremenjeni z vsakdanjostjo vse preveč pozabljamo na našo zgodovino. Ob 90-letnici slovenske planinske organizacije, je prof. Tine Orel med drugim zapisal, ko govori o strnjnosti planinstva z narodno usodo (Naši Razgledi 9. 9. 1983): »... Pri tem ne moremo mimo dr. J. Frischaufa. Njegova 100 let stara drobna knjižica o Savinjskih Alpah (Dr. Johannes Frischauf, Die Sannthaler Alpen) je še danes vredna branja. « Ko mu je ob svoji 10-letnici (l. 1903) Slovensko planinsko društvo poslalo brzojavni pozdrav v Gradec, je stari profesor dr. Frischauf takole odgovoril: »Slovensko planinsko društvo je sedaj edino med planinskimi društvi, ki se me spominja, čeprav sem za to društvo najmanj storil, saj so me pozabila ali pa me črtijo druga društva, za katera sem mnogo žrtvoval. Zares občudujem delovanje Slovenskega planinskega društva.«

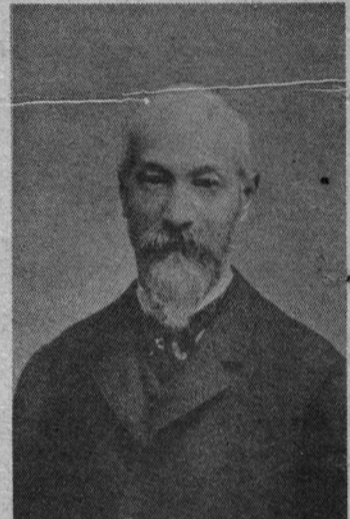
Dr. Frischaufu so rojaki krvavo zamerili njegovo naklonjenost Slovenem, zlasti našim planinskim zanesenjakom, in njegovemu objektivno pisanje o Savinjskih Alpah, o slovenskem prebivalstvu od Jezerskega do Mozirja, o narodnostnih razmerah v prigorju in v vnožju naših Alp, o ustanovitvi »Slovenskega planinskega društva«, o njegovem uspešnem delu in napredku, ki je samo na sebi izražalo in potrjevalo idejo o zedinjenju Sloveniji, saj je v okviru SPD že l. 1900 zaživela slovenska Ziljska podružnica v Ziljski Bistrici...«

Tako se je spomnil dr. Frischaufa prof. Orel. In mi? Ali lahko pozabi-

mo, da se je pred 150 leti, 17. septembra 1837 rodil častni član slovenskega planinskega društva: Johannes Frischauf. Predaleč bi nas zapeljalo, če bi hoteli opisati vse bogato življenje graškega univerzitetnega profesorja, ki mu rojaki niso nikoli odpustili njegovega »odpadništva« od svojega naroda. Po prepričanju Nemcev bi se moral prizadevati za to, da bi ponemčili kraje, ki so danes pod Jugoslavijo.

Vse preveč pozabljamo na Kocbekov čas, ko se je bil oster boj z nemškimi nacionalizmom, ki mu dr. Frischauf ni nikoli podlegel, ki je med drugim hotel tudi naš slovenski planinski svet potujčiti s svojim jezikom in s svojo, našemu človeku tujo miselnostjo. V času, ko se je v Ljubljani bila bitka za dvojezične ulične napise, so bila pota v naših gorah zaznamovana s slovenskimi napisli!

Naša dolžnost je, da se spomnimo teh časov, da se spomnimo leta 1868,

Prof. dr. J. Frischauf, častni član Slovenskega planinskega društva.

ko je dr. Frischauf prvič prišel v naše gore in v njih oral turistično ledino.

Pri srcu so mu bile Savinjske Alpe, ki jih je po l. 1874 sistematično preiskoval in turistično in književno obdeloval, ki je zgradil prve tri planinske postojanke, ki je že leta 1876 dal pobudo, da se iz Okrešlja zgradi pot na Kamniško sedlo, ki je l. 1877 izdal prvi spis, prvo monografijo o Savinjskih Alpah.

Zato ne smemo pozabiti dr. Johannes-a Frischauf-a, savinjskega Kugyja, ki je umrl v Grazu 7. 1. 1924, star 86 let.

Franc Ježovnik

Odmev

Nežka Tanšek iz Titovega Velenja naslavlja svoje pismo na »samohranilko«, o kateri smo v zadnji številki časopisa pisali in ki je v krogu opravljivk proglašena za nevarno obolelo. Tanškova piše med drugim: »Obsojam vse, ki so s svojim zlobnim jezikom ustvarili za Vas tako zastrašujoče vzdruške. Držim z Vami! V Vaši poslovalnici se bom oglasila vedno, kadar bom v Mozirju in tako dokazala, da se ne oziram na prazne (izmišljene) marnje...«

V pripisu pohvali Tanškova pobudo uredništva, da ljudje

vendarle premislijo, kaj so človečni odnosi med njimi. In izraža željo, da prizadeta v svoji bolečini in razočaranju vsaj na ta način dobi občutek razumevanja in bo iztrgana iz osame, ki je posledica zlobe soljudi.

V zvezi z navedeno objavo je v uredništvo prispelo še nekaj nepodpisanih mnenj, ki pa vsa obsojajo početje ljudi, ki v svoji hudobiji ne poznajo meja dostojnosti. Mislimo, da je takšno krkanje na vest človeka vendarle pustilo sledove...

Uredništvo

Pričetek krajevne lige v Nazarjah

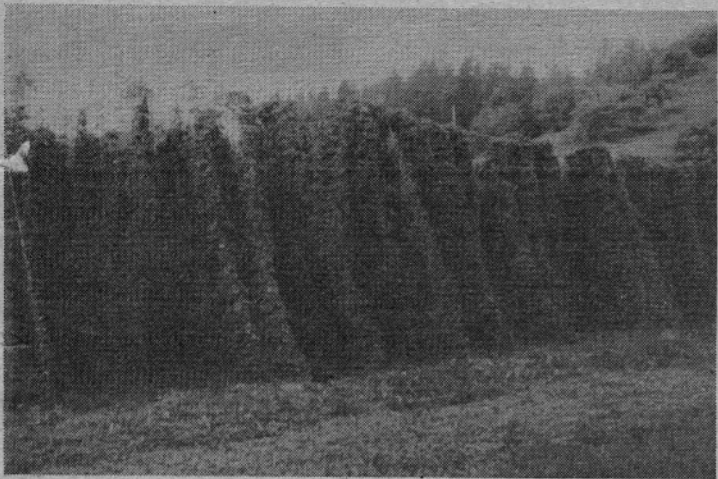
V nedeljo, dne 30. avgusta 1987 bo spet zaživelo na igrišču v Nazarjah, kot tudi ob njem, saj bomo pričeli krajevno ligo v malem nogometu. Spet se bo pomerilo pet ekip iz posameznih »firke-ljcev« Nazarij in ekipa iz sosednje KS Rečice ob Savinji, ki je lansko sezono prepričljivo osvojila prehodni pokal.

Same priprave na letošnjo sezono so bile malo okrnjene, saj smo imeli veliko dela na igrišču predvsem z napeljavo vođe in elektrike, postavitev novih re-

flektorjev in končnimi deli v samih prostorih ŠD Vrbovec. Kljub vsemu pa smo v mesecu juniju organizirali nekakšen »PLAY OFF« z ekipami »TOLKEC« lige iz Mozirja. Končni rezultat je prinesel zmago ekipam krajevne lige v Nazarjah s 4 : 2, kar pomeni, da imamo zelo močne in izenačene ekipe, ki se bodo tudi v sezoni 1987/88 zagrizeno potegovale za naslov krajevnega pokala v malem nogometu.

Franc Hriberšek

Hmelj je letos kar dobro obrodil.

Pozabljeni viri ...

V starih časnikih se najde veliko zanimivega in marsikaj je že tonilo v pozabo. V Slovenskem gospodarju je najti tudi tole:

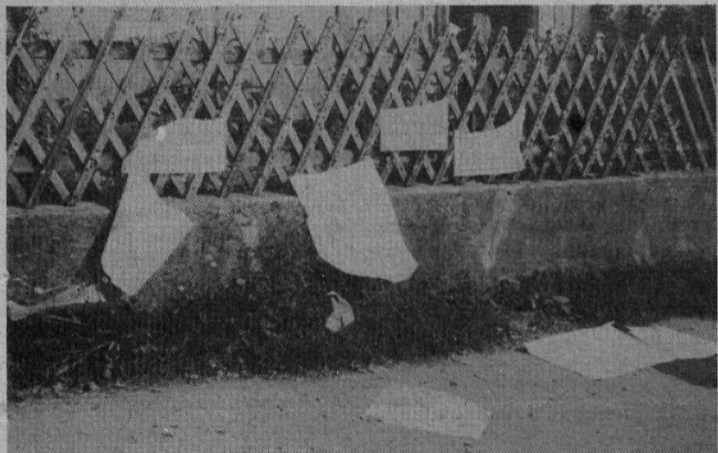
(Letnik 1889). Cesar Franjo Josip je daroval jeseni leta 1889 moziškemu Sokolu 60 Goldinarjev... v novejši času je to društvo postalo tudi ognjegasno... (Po letu 1887 je bila v Sokola vključena požarna bramba, op. AV).

(Letnik 1889). Nova pošta v Šmartnem pri Gornjem gradu je pričela delovati 1. decembra 1889. Dnevno je pošto oddajala v Gornji grad...

(Letnik 1889). Premiranje bikov za srez Gornji grad bo na Vrskem 4. junija 1889...

(Cerkvena priloga SG. 1884). Radmirje je dobilo nove zvonove 1883, 7. julija 1884 pa so dokončali nove cerkvene orgle. Delo sta opravila brata Zupan iz Kamne gorice...

(Letnik 1893). Ruski car Aleksander je leta 1893 odlikoval solčavskega rojaka B. Štifterja, ki dela kot profesor v Kalugi. Podelili so mu red sv. Stanislava II. stopnje...

Le nekaj metrov stran od urejenega panoja za plakatanje, smo dnevno priča takim prizorom.

Ebhardtovo Popotovanje v Logarsko dolino (5. del)

V dosedanjih nadaljevanjih nam je Ferdinand Ebhardt popisal, kako je leta 1895 popotoval s Koroške v Logarsko dolino; tu se ena za drugo nizajo lepote — nazadnje na poti k slapu Rinka, kamor sta namenjena avtor in njegov popotni tovariš.

Polagoma se je dolinsko dno začelo dvigati in ubrano zvonjenje živine je prijetno polnilo najina ušesa. Čez pol ure sva dosegla Logarjevo planino — mogočne stene so se vedno bolj bližale, scenerija je postajala čedalje bolj divja, pot je prešla v stezo in se v ostrem loku obrnila proti zahodu v divji, veličastni kotel, v ozadju katerega pada čez mogočno skalno steno 120 metrov globoko slap Rinka.

Že veliko prej sva zaslišala hrusč, kar naenkrat pa se je pred nama pojavil čudoviti slap — kot bleščeč trak na rdečkasti steni.

Vendar pa sva morala še nekaj časa plezati, preden sva po ozki poti prišla čisto do skale, v katero je padajoča voda na zgornjem koncu vdolbla ličen žleb, spodnji del slapa pa ponuja čudovit pogled, saj se pogreza v globino kot lahka dišeča tančica.

Nekaj časa sva stala globoko očarana in občudovala vzvišen naravni prizor, toda prihajajoči

mrak naju je opozoril, da se bova morala kmalu vrniti.

Ozka dolina je že dolgo ležala v globoki senci, iz katere so se ogromne gore dvigale poti nebu kot velikanski skalni zidovi v mračni sivini z vdelenimi srebrno belimi snežnimi progami.

Le divje raztrgani rogljati vrhovi so se še bleščali v ognjenih žarkih zahajajočega sonca.

Hitro sva korakala navzdol in le še našla čas, da sva v kamniti strugi gorskega potoka poiskala mesto, kjer voda izginje v kamenju, potem pa kot Savinja spet privre na plano pri prej omenjenem izviru nad Logarjevo kmetijo.

Pred osmo uro sva bila spet pri Plesnikovi turistični hiši. Dolino je že zajela globoka tema in le mogočni vrh Ojstrice se je še svetil v rdečkastem blišču.

Na svoje veliko veliko veselje sva našla družbo. Dva gospoda, dirigent iz Ljubljane in realčni učitelj iz Gradca — oba poletna gosta v Železni Kapli —, sta prišla tja kmalu po najinem odhodu k slapu Rinka. Večer je bil zelo topel, zato sva lahko večerjala skupaj z njima na prostem pred hišo. Ker je bila večerja začinjena z živahnimi pogovori, smo jedli z volčjo lakoto in pri tem pridno pili dišeče vino.

Ljubno nekoč

Ko sem iskal gradivo za vire o preteklosti zadrugi na Ljubnem, sem se obrnil tudi na Majo Sugmanovo, hčerko dolgoletnega zadrugnega delavca Druškoviča.

Prijazno mi je dovolila pregledati zapuščino svojega očeta in med njo sem našel nekatere podatke, ki so zelo dragoceni za dokazovanje velike vneme prebivalcev tega kraja za gospodarski in občinski napredek.

Tako je celjsko okrožno sodišče 19. februarja 1903 registriralo v zadrugnem registru Zadrugo za rejo bikov v Ljubnem. Torej gre v bistvu za eno, sicer zelo uspešno bikorejskih zadrug. Te so tiste čase bile prve znanilke napredka v živinoreji. V registraciji piše, da ima zadruga nem namen povzdigniti govedorejo... da bi se skupno in v zadostnem številu nakupovali in redili plemenski biki marijadvorske pasme... Predstojništvo je štelo šest udov in tri namestnike, vodil pa ga je takratni župnik na Ljubnem Jožef Dekort. V njem so bili vidni gospodarji kot: Janez Kopušar, Franc Petek, Franc Juvan, Franc Sedmak, Jurij Mlinar, Franc Ciraj, Alojz Klemenšek, Matija Dežman. Člani predstojništva so torej bili iz vseh zaselkov okoli Ljubnega.

21. septembra 1912 so registrirali pri celjskem sodišču Čevljarsko zadrugo na Ljubnem ob Savinji. Zadruga naj bi skrbelo za oskrbo s potrebščinami v čevljarski obrti, imela naj bi svoje poslovalnice, svojim članom naj bi »gmotno in pravno pomagala«, skrbelo bi za »gojenje stanovske zavesti«. Člani načelstva so bili: Ivan Globočnik, Ivan Hervatski, Franc Globočnik, Fortunat Plescec in Franc Plesec, vsi čevljarski mojstri na Ljubnem. Iz nadaljnje besedila registracije je moč ugotoviti da je »zaveza družnikov za zavezanosti zadruga omejena«, torej je šlo za zadrugo z omejeno zavezo.

21. septembra 1912 so registrirali pri celjskem sodišču Čevljarsko zadrugo na Ljubnem ob Savinji. Zadruga naj bi skrbelo za oskrbo s potrebščinami v čevljarski obrti, imela naj bi svoje poslovalnice, svojim članom naj bi »gmotno in pravno pomagala«, skrbelo bi za »gojenje stanovske zavesti«. Člani načelstva so bili: Ivan Globočnik, Ivan Hervatski, Franc Globočnik, Fortunat Plescec in Franc Plesec, vsi čevljarski mojstri na Ljubnem. Iz nadaljnje besedila registracije je moč ugotoviti da je »zaveza družnikov za zavezanosti zadruga omejena«, torej je šlo za zadrugo z omejeno zavezo.

Nove knjige v občinski matični knjižnici

I. LEPOSOLOVJE: Festa Campanile: Dekle iz Trsta, Rožanc: Evropa, Rupel: Besede božje in božanske, Kavčič: Veleposlanik na Kitajskem, Križanovski: Črnogledi humoristi za rešetkami, Snoj: Ubijanje zemlje, Muck: V tikvu ognja.

II. STROKOVNA LITERATURA: Hochleitner: Kamnine, Nicolai: Ptice pevke, Neukamp: Oblaki in vreme, Zei: Jadranske ribe, Ekrutt: Zvezde, Singer: Gozdne živali, Lippert: Alpsko cvetje, Oetker: Marmelade in želeji, Knjiga o vrtu, Moser: Abeceda hujšanja, Pekel iz zraka, 10. kongres ZKS.

III. MLADINSKA LITERATURA: Jurca: Dobra volja je najboljša, Mihelič: Štirje letni časi, Prosen: Opazujem sonce in luno, Muster: Črni kavboj (strip), Dolenc: Velika ptičja zadeva, Košuta: Zidamo dan, Slana: Igrajmo se gledališče, Glogovac: Tik in Tak, Lainšček: Cicibanija, Rozman: Družina, Kordiš: Mlaka, Kordiš: Dvorišče, Žvižgavec v polžjem avtobusu.

Dne 30. julija 1919 se je v sodni register vpisala zadruga Kmetijsko društvo na Ljubnem. Namen zadruga je bil »oskrba potrebečin udov, vnovčevanje pridelkov, snovanje naprav in naredb za povzdigo kmetijstva, ustanavljanje zadrugnih skladišč in prodajaln«. Torej je šlo v bistvu za predhodnico sedanje kmetijske zadruga. V načelnstvu so bili: Franc Ciraj, Franc Marovt in Franc Podlesnik, ki so že leto kasneje izstopili, na njihovo mesto pa so prišli: Martin Juvan, Franc Fludernik in Lenart Ročnik. Načelnik pa je postal Jožef Zagožen.

25. oktobra 1919 so ustanovili Zadrugo elektrarno v Ljubnem. Namen je bil, da postavi za svoje ude elektrarno in izvede vse potrebne napeljave. Člani načelnstva so bili: Franc Brunet, ravnatelj, Ivan Globočnik, Martin Slatinšek, Franc Ermenc in Josip Zagožen.

Seveda pa je Ljubno tiste čase že imelo svojo hranilnico, ki je poslovala zelo dobro. Po letu 1919 sta na Ljubnem poslovali kar dve denarni ustanovi, vendar pa je poslovno bolje uspevala Hranilnica in posojilnica na Ljubnem, ta je bila po okupatorju ukinjena, sredstva pa zaplenjena.

Dejstvo je, da so Ljubenci razmeroma zgodaj bili poslovno zelo uspešni, saj so množično trgovali z lesom in se tako odpirali v svet. Tudi obrtništvo je cvetelo, saj poleg čevljarske, poznamo še krojaško zadrugo. Razna gospodarska društva, kot sadjarsko, so pospeševala kmetijstvo in posodabljala način gospodarjenja.

Morda še lahko kdo bolje osvetli zadrugištvo na Ljubnem. Če bi to kdo lahko, bomo zelo hvaležni za sodelovanje. Treba je le napisati kratko sporočilo ali pa prek telefona (831 609) povedati, kam naj pridem po obvestila.

A. Videčnik

V tridesetih letih je bilo zborovanje čebelarjev na Lepi njivi. Takole so se slikali. Kdo ve o dogodku kaj več? Poznate ljudi na sliki? Za sporočila bomo hvaležni.

Veterinarsko dežurstvo

21. 9. do 27. 9. Šturm Bojana, dipl. vet. Ljubija, tel. 831-017, 857-722
28. 9. do 4. 10. Kralj Ciril, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-112
12. 10. do 18. 10. Lešnik Marjan, dipl. vet. Ljubija, 831-219
19. 10. do 25. 10. Šturm Bojana, dipl. vet. Ljubija, tel. 831-017, 857-722

Dežurna služba Elektro Celje Nadzorništvo Nazarje za mesec oktober 87

Od 28. 9. do 4. 10. Tratnik Franc, Pusto polje, tel. 831-263
Od 5. 10. do 11. 10. Jeraj Franc, Prihova, tel. 831-910
Od 12. 10. do 18. 10. Marolt Marko, Mozirje, tel. 831-877
Od 19. 10. do 25. 10. Nadvežnik Srečo, Nizka, tel. 831-706
Od 26. 10. do 1. 11. Lever Peter, Paška vas, tel. 884-150

V slučaju kakšnih sprememb pokličite Elektro Celje, tel. 25-841, kjer dobite potrebne informacije.

Kino Dom Mozirje za mesec oktober

1. MLADA LADY CHATERLY — ameriški film — erotični
3. 4. VOHUN IZ ULICE BOND — ameriški film — vohunski
6. SUPERAGENTI — ameriški film — komedija
8. ZVEZDA 80 — ameriški film — ljubzenska drama
10. 11. SCARFACE — ameriški film — komedija
13. KLJUČ — italijanski film — ljubzenska drama
15. MOONRAKER — ameriški film — znanstveno-fantastični
17. 18. POT V VESOLJE — ameriški film — ameriški film — znanst. fantastični
20. KJE SO FANTJE — ameriški film — komedija
22. NEKONTROLIRANA MOČ — ameriški film — avanturistični
24. 25. OSTERMANOV VIKEND — ameriški film — kriminalni
27. SWANOVA LJUBEZEN — francoski film — ljubzenska drama
29. VOJAKOVA ZGODBA — ameriški film — drama
31./1. 11. ZA REŠETKAMI — izraelski film — drama

Kino Jelka Nazarje

3. 4. LJUDJE MAČKE, ameriški film
7. DIVJA OBALA, ameriški film — akcijsko avanturistični
10. 11. MORSKI VOLKOV, ameriški film — vojni
14. PETEK 15 V. DEL, ameriški film
17. 18. KARATE KID, ameriški film — akcijski
21. DIVJE ŽIVLJENJE, ameriški film — komedija
24. 25. KONAN II., ameriški film — super-spektakel
28. MLADI ZALJUBLJENI DOKTOR, ameriški film — ljubzenski
31. X. — 1. XI. PROFESIJA KOMANDOS, ameriški film — akcijski

Matična kronika za julij in avgust 1987

POROKE: 1. Vrtač Janko, star 27 let iz Bočne 90 in Sušnik Marija, stara 28 let iz Savine 25, 2. Kotnik Gidor, star 30 let iz Vitanja, Hudinja 77 in Podpečnik Irena, stara 25 let iz Andraža nad Polzelo 7, 3. Kos Tomaž, star 25 let iz Spodnjih Gorč 8 in Irnar Marija, stara 25 let iz Radmirja 29, 4. Prašnikar Darko, star 24 let iz Letuša 95 in Travner Marjeta, stara 20 let iz Letuša 95, 5. Marolt Apolon, star 29 let iz Mozirja 341 in Ermenc Urška, stara 24 let iz Mozirja 46, 6. Lippai Vladimir, star 38 let iz Trzina, Prešernova 6 in Nemeč Silvija, stara 37 let iz Ljubljane, Hošimihova 5, 7. Drolfelnik Franc, star 31 let iz Mozirja 101 in Lamprečnik Marija, stara 23 let iz Lenarta pri Gornjem gradu 23, 8. Šimenc Ivan, star 25 let iz Poljan 7 in Pahovnik Irena, stara 25 let iz Poljan 7, 9. Strnad Simon, star 25 let iz Ljubljane, Ilirska 8 in Rihter Tatjana, stara 24 let iz Gornjega grada 163, 10. Jakopin Danilo, star 23 let iz Lok pri Mozirju 46 in Hriberšek Metka, stara 22 let iz Lok pri Mozirju 38, 11. Port Mihael, star 23 let iz Brezja 60 in Gostečnik Majda, stara 23 let iz Radegunde 43, 12. Podkrižnik Martin, star 21 let iz Tera 20 in Volovlek Ljudmila, stara 27 let iz Tera 77, 13. Nadvežnik Ivan, star 26 let iz Vologa 19 in Krivec Tanja, stara 20 let iz Šmartnega ob Dreti 74, 14. Paulič David, star 30 let iz Nazarja 54 in Sedovnik Damjana, stara 23 let iz Mozirja 309, 15. Brezovnik Milan, star 27 let iz Mozirja 120 in Smrtnik Mateja, stara 23 let iz Kotelj 139, 16. Tratnik Roman, star 27 let iz Pustega polja 12 in Pahič Mojca, stara 22 let iz Ljubnega ob Savinji 8, 17. Rigelnik Ivan, star 24 let iz Tera 5 in Cerar Mateja, stara 21 let iz Tera 5, 18. Praznik Franc, star 27 let iz Radmirja 17 in Drole Boža, stara 25 let iz Primoža pri Ljubnem 22, 19. Breznik Stanko, star 29 let iz Krnice 63 in Pustoslemšek Marija, stara 19 let iz Primoža pri Ljubnem 63, 20. Rogulja Vladimir, star 3 let iz Solčave 11 in Prodnik Milena, stara 26 let iz Robanovega kota 37
SMRTI: 1. Vavdi Silvester, star 81 let iz Strmeca 8, 2. Smrečnik Francšek, star 86 let iz Raduhe 8, 3. Mlačnik Elizabeta, stara 93 let iz Podvolovjeka 27, 4. Plesnik Francšek, star 84 let iz Podveže 34, 5. Kosmač Franciška, stara 81 let iz Konjskega vrha, 6. Sporn Jožefa, stara 54 let iz Rovta pod Menino 33, 7. Strgar Franc, star 81 let iz Kokarj 15, 8. Turk Jožefa, stara 74 let iz Nazarja 19, 9. Glušič Jožef, star 35 let iz Prihove 22, 10. Levar Jožefa, stara 4 let iz Sentjanža 26, 11. Bastl Angela, stara 85 let iz Sp. Rečice 10, 12. Jeraj Alojzija, stara 81 let iz Nizke 3, 13. Poljanšek Janez, star 73 let iz Radmirja 53, 14. Poličnik Jože, star 62 let iz Ljubnega ob Savinji 81, 15. Banko Milan, star 28 let iz Juvanja r, 16. Golob Iztok, star 17 let iz Tera 29, 17. Pevec Franc, star 81 let iz Radmirja 9, 1a. Kranjc Angela, stara 65 let iz Planiče 12, 19. Kačer Marija, stara 55 let iz Savinje 18, 20. Robnič Anton, star 75 let iz Radmirja 64, 21. Jordan Franciška, stara 83 let iz Ljubnega ob Savinji 83, 22. Govek Marija, stara 83 let iz Radmirja 94, 23. Piki Ana, stara 63 let iz Ljubnega ob Savinji 86, 24. Kranjc Marija, stara 62 let iz Mozirja 99, 25. Fedran Franciška, stara 87 let iz — očne 8v, 26. Šurk Alojz, star 73 let iz Gornjega grada 33, 27. Suhoveršnik Angela, stara 13 let iz Šmiklavža 28.

Savinjske NOVICE

»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaja SZDL občine Mozirje — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Rajko Pintar — Fotografska priprava Ciril Sem — Uredništvo in uprava: OK SZDL Mozirje, telefon (063) 831-850 — Ziro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka: 52810-637-55424 — Savinjske novice, glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do 10. v mesecu — Stavke, filmi in prelom DIC, tozd Grafika Novo mesto — Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani — Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.

Uvod in prevod PETER WEISS